

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 30.4.2015
C(2015) 2771 final

ANNEX 1

LISA

järgmise dokumendi juurde:

**Komisjoni otsus, millega muudetakse otsust C(2013) 1573,
millega kiidetakse heaks Euroopa Regionaalarengu Fondist, Euroopa Sotsiaalfondist ja
Ühtekuuluvusfondist antava toetuse jaoks vastu võetud rakenduskavade (2007–2013)
lõpetamise suunised**

Sõnastik

Selguse ja loetavuse huvides kasutatakse suunistes järgmisi termineid:

<i>Üldmäärus</i>	Nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006, 11. juuli 2006, millega nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1260/1999.
<i>ERFi määrus</i>	Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1080/2006, 5. juuli 2006, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1783/1999
<i>ESFi määrus</i>	Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1081/2006, 5. juuli 2006, mis käsitleb Euroopa Sotsiaalfondi ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1784/1999
<i>Rakendusmäärus</i>	Komisjoni määrus (EÜ) nr 1828/2006, 8. detsember 2006, milles sätestatakse rakenduseeskirjad nõukogu määrusele (EÜ) nr 1083/2006, millega nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta, ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1080/2006, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi
<i>Rakenduskava</i>	Üldmääruse artiklis 2 määratletud rakenduskava
<i>Prioriteet</i>	Üldmääruse artiklis 2 määratletud prioriteetne suund

LÕPETAMISE SUUNISED 2007–2013

1. LÕPETAMISE ÜLDPÕHIMÕTTED

Käesolevaid suuniseid kohaldatakse üldmääruse kohaselt rakendatud struktuurifondide (ERF, ESF) ja Ühtekuuluvusfondi programmiperioodi 2007–2013 rakenduskavade lõpetamise suhtes. Suuniste koostamisel võeti arvesse kogemusi, mis on saadud seoses perioodil 2000–2006 kaasrahastatud rakenduskavade lõpetamisega.

Rakenduskavade lõpetamine tähendab liidu täitmata eelarveliste kulukohustuste tasaarvestust lõppmaksega iga rakenduskava pädevale asutusele või komisjoni poolt liikmesriigile põhjendamatult makstud summade tagasinõudmisega ja/või lõpliku tasaarvestuse kohustustest vabastamisega. See hõlmab ka kindlaksmääramist, mis ajani kehtivad kõik komisjoni ja liikmesriikide õigused ja kohustused, mis on seotud tegevustoetusega. Rakenduskavade lõpetamine ei piira komisjoni õigust teha finantskorrektsioone.

2. ETTEVALMISTUSED LÕPETAMISEKS

2.1. Väljaõpe

Komisjon korraldab tihedas koostöös liikmesriikidega lõpetamisele eelneval ajal seminare ja koolitusi.

2.2. Rakenduskavu käsitlevate komisjoni otsuste muutmine

Rakenduskava käsitleva otsuse muutmistaotluseid saab esitada kuni kulude rahastamiskõlblikkuse lõppkuupäevani, s.t kuni 31. detsembrini 2015; sama tähtaeg kehtib ka taotluste suhtes, milles soovitakse muuta rahastamiskava, mis on vastu võetud vahendite ülekandmiseks sama rakenduskava sama eesmärgi ja alleesmärkide ning sama fondi¹ prioriteetide vahel.

Lõpetamise õigeaegseks ettevalmistamiseks soovitab komisjon siiski esitada muutmistaotlused 30. septembriks 2015. Kulude rahastamiskõlblikkuse lõppkuupäeva ega lõpetamisdokumentide esitamise tähtaega ei pikendata, sest muutmistaotluste läbivaatamise jaoks peab jääma piisavalt aega.

Kõik sellised rahastamiskava muutmise taotlused, mis käsitlevad vahendite ülekandmist struktuurifondide vahel (ESFi ja ERFi summa peab enne ja pärast ülekandmist olema sama ja ülekandmine saab olla seotud ainult käesoleva ja tulevaste aastate kulukohustustega, mis on märgitud rakenduskava rahastamiskavas) või rakenduskavade vahel, tuleks esitada 30. septembriks 2013, et jääks piisavalt aega otsuse tegemiseks 31. detsembriks 2013². 31. detsembrile 2013 järgnevaid igaaastaseid kulukohustusi ei muudeta.

2.3. Suurprojekte käsitlevate komisjoni otsuste muutmine

Suurprojekti (sealhulgas etappidena elluviidavad suurprojektid) käsitleva otsuse muutmise taotlusi saab esitada kuni kulude rahastamiskõlblikkuse lõppkuupäevani³.

¹ Seda on vaja üldmääruse artikli 22 sätete järgimise tagamiseks.

² Üldmääruse artikli 33 lõike 2 kohaselt võtab komisjon otsuse rakenduskavade muutmise taotluste kohta vastu hiljemalt kolme kuu jooksul pärast selle ametlikku esitamist liikmesriigi poolt.

³ Asjakohaseks võidakse lugeda ka varem esitatud taotlus, kui suurprojekti otsuse kohaste kasutamata vahendite tõttu on vaja rakenduskava muuta.

Sarnaselt rakenduskava muutmisega peaksid liikmesriigid taotlust esitades arvestama, et üldmääruse artikli 56 lõike 1 ja artikli 89 lõike 1 kohaselt ei ole võimalik pikendada ei kulude rahastamiskõlblikkuse lõppkuupäeva ega lõpetamisdokumentide esitamise tähtaega. Seega soovitab komisjon esitada muutmistaotlus 30. septembriks 2015, et komisjonile jääks nende põhjalikuks hindamiseks piisavalt aega.

Liikmesriigid peaksid komisjonile esitama 30. juuniks 2015 loetelu suurprojektidest, mis on kooskõlas suuniste punktiga 3.3 kavas ellu viia etappidena. Teine etapp peaks olema kõlblik struktuurifondidest ja/või Ühtekuuluvusfondist rahastamiseks perioodil 2014–2020 ning see tuleb täita ja lõpetada nimetatud perioodi jooksul. Etappidena elluviidavat projekti peetakse üheks projektiks ja see loetakse lõpetatuks siis, kui mõlemad etapid on täidetud nende jaoks ettenähtud ajavahemiku jooksul. Komisjon hindab liikmesriikide ettepanekuid eesmärgiga saavutada kokkulepe suurprojektide lõpetamise läbivaadatud ajakava osas ja muuta juba heakskiidetud projekte käsitlevad otsused (vt COCOFi teatis nr 12/0047/02).

3. KULUDE RAHASTAMISKÕLBLIKKUS

3.1. Kulude rahastamiskõlblikkuse lõppkuupäev ja kohaldatavad eeskirjad

Üldmääruse artikli 56 lõike 1 kohaselt on toetusesaajate makstud kulude rahastamiskõlblikkuse lõppkuupäev 31. detsember 2015. Kooskõlas üldmääruse artikli 78 lõikega 1 on rahastamiskõlblikud kulud, mida toetusesaajad on toiminguid tehes kandnud, ja vastav avaliku sektori toetus, mida on toetusesaajatele makstud või makstakse vastavalt avaliku sektori toetust käsitlevatele tingimustele. See tähendab, et toetusesaajatele avaliku sektori toetuse maksmise suhtes ei ole kehtestatud tähtaega, välja arvatud riigiabi, mille puhul tuleb avaliku sektori toetus maksta selleks päevaks, mil komisjonile esitatakse lõppmakse taotlus. Finantskorraldusvahendite puhul tuleb avaliku sektori toetus toetusesaajale maksta siiski rahastamiskõlbliku perioodi lõpuks. toetusesaajate tehtud kulud tuleb tõendada maksekviitungitega või samaväärse tõendusjõuga raamatupidamisdokumentidega.

Korraldusasutuse poolt projektide valimise ega liikmesriigi poolt juriidiliste ja finantskohustuste võtmise suhtes ei ole kehtestatud muud tähtaega.

Lisaks on rahastamiskõlblikud veel järgmised kulud:

- üldmääruse artikli 56 lõikes 2, ERFi määruse artikli 7 lõikes 4 ja ESFi määruse artikli 11 lõikes 3 osutatud kulud;
- üldmääruse artikli 78 lõikes 6 osutatud kulud, kui tegemist on finantskorraldusvahenditega (vt suuniste jaotis 3.6);
- rakendusmääruse artiklites 49 kuni 53 osutatud kulud;
- riigiabikulud, mis vastavad üldmääruse artikli 78 lõike 1 teises lõigus esitatud tingimustele (vt suuniste jaotis 3.8).

Komisjonile esitatud maksenõuetest tagasi võetud, eeskirjade eiramisega seotud summad loetakse lõplikeks. Varem tagasivõetud, eeskirjade eiramisega seotud kulusid ei ole lubatud maksenõuetesse uuesti lisada, välja arvatud juhul, kui selgub, et kõnealused summad on eeskirjade kohased ja rahastamiskõlblikud⁴.

---

⁴ Vt COCOFi teatise nr 10/0002/02 punkt 3.

3.2. Suurprojektide suhtes kohaldatavad rahastamiskõlblikkuse eritingimused

Kooskõlas üldmääruse artikliga 39 loetakse suurprojektiks sellised toimingud, mis seisnevad ehitustöodes, meetmetes ja teenustes, mille eesmärk on täita täpse majandusliku ja tehnilise olemusega ühtne ülesanne, millel on selgelt määratletud eesmärgid ja mille kogumaksumus ületab 50 miljonit eurot⁵.

Juhul kui suurprojekti kohta tehtud komisjoni otsus on vastu võetud enne keskkonnaalaste projektide suhtes kehtiva künnise muutmist (s.t enne 25. juunit 2010)⁶, loetakse projekt suurprojektiks, isegi kui selle kogukulud ei ületa 50 miljonit eurot⁷.

Heakskiidetud suurprojekti tuleb pidada rahastamiskõlblikuks ja toimivaks, kui on täidetud kaks järgmist tingimust:

- projekt on lõpetatud: kavandatud meetmed on tegelikult ellu viidud,⁸ nagu on ette nähtud suurprojekti kohta tehtud komisjoni otsusega;
- projekti kasutatakse⁹.

Riiklikud asutused peaksid tagama, et lõpetamisdokumentide esitamise tähtajaks on kaasrahastatud suurprojekt lõpetatud, nagu on määratletud eespool (välja arvatud juhul, kui kohaldatakse suuniste jaotist 3.3), tänu millele on projektiga võimalik saavutada asjaomase prioriteedi või asjaomaste prioriteetide eesmärgid ja täita projekti ülesanded. Lõpparuandes liikmesriikide poolt esitatud teave peaks võimaldama komisjonil teha asjaomased järeldused.

3.3. Erieeskirjad kahe programmiperioodi jooksul etappidena elluviidavate suurprojektide kohta

Nagu on selgitatud COCOFi teatises nr 12/0047/02, soovitab Euroopa Komisjon lõpule viimata (ja seega abikõlbmatute) suurprojektide vältimiseks, et komisjon ja asjaomased liikmesriigid koostaksid nimekirja etappidena elluviidavatest suurprojektidest ja lepiksid nendes kokku.

Nimekiri tuleb lisada asjaomase rakenduskava lõpparuandesse (vt suuniste punkt 5.2.7).

Selleks et taotleda ametlikult suurprojekti elluviimist etappidena, peab liikmesriik esitama kas suurprojekti taotluse, kus nähakse ette suurprojekti elluviimine etappidena kahe perioodi jooksul, või taotluse vastava Euroopa Komisjoni otsuse muutmiseks kooskõlas menetlustega, mida kohaldatakse suurprojekte käsitlevate komisjoni otsuste muutmise suhtes (vt suuniste punkt 2.3).

Komisjon võib aktsepteerida taotlusi suurprojektide elluviimiseks etappidena kahe perioodi jooksul, kui täidetud on järgmised tingimused:

- komisjon ei kiitnud projekti heaks suurprojektina (infrastruktuuri või tootlik investering) programmiperioodil 2000–2006;

---

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 539/2010, 16. juuni 2010, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 1083/2006, millega nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta, seoses teatavate nõuete lihtsustamise ja finantsjuhtimise teatavate sätetega.

⁶ Määruse (EL) nr 539/2010 jõustumise kuupäev.

⁷ Vt ka joonealune märkus nr 13 suuniste jaotises 3.5.

⁸ Meetme elluviimise jaoks ei ole vaja lisategevust, tööd on lõpule viidud ja vastu võetud kooskõlas riigi õigusaktidega ette nähtud nõuetega, vt COCOFi teatis nr 08/0043/03.

⁹ Siinjuures ei võeta arvesse tulemusi. Olulised puudused tulemustes on vaja siiski esile tuua ja tuleks välja töötada strateegiad nende kõrvaldamiseks.

- projektil on füüsiliselt ja finantsiliselt kaks selgelt määratletud etappi. Kummagi etapi füüsilist ulatust ja vastavat rahalist eraldist tuleks nõuetekohaselt kirjeldada ja kirjeldus peaks olema osa kontrolljäljest. Kummagi etapi rahalise eraldise kindlaks määramisel tuleks arvesse võtta selle etapi füüsilisi elemente, et vältida sama kulu topeltdeklareerimist komisjonile;
- teine etapp on kõlblik struktuurifondidest ja/või Ühtekuuluvusfondist rahastamiseks perioodil 2014–2020¹⁰;
- suurprojekti muutmise taotluses tuleb vähendada projektile eraldatavat raha perioodiks 2007–2013 (esimeses etapis), aga säilitada suurprojekti algne üldeesmärk, mis tuleb saavutada ajavahemikus 2014–2020, ning viidata projekti teisele etapile (sealhulgas selle eeldatav lõpetamise aeg).

Lisaks peab liikmesriik lõpetamisel tagama, et täidetud oleksid järgmised tingimused:

- liikmesriik peab oma rakendamise lõpparuandes (vt suuniste punkt 5.2) osutama, et teise etapi (st kogu projekti) lõpetamiseks ja toimivaks muutmiseks perioodil 2014–2020 on võetud vajalik juriidiline ja rahastamiskohustus;
- liikmesriik peab esitama nimekirja kõigist etappidena elluviidavatest suurprojektidest, mis lisatakse vastavatesse asjaomastesse rakenduskavadesse perioodil 2014–2020.

Projekti teine etapp peab olema kooskõlas kõigi perioodil 2014–2020 kohaldatavate eeskirjadega.

Kui liikmesriik ei suuda projekti lõpetada ja toimivaks muuta ning kasutusele võtta, võidakse teha finantskorrektsioon põhjendamatult makstud summade tagasinõudmiseks.

3.4. Erieeskirjad kahe programmiperioodi jooksul etappidena elluviidavate väiksemate projektide kohta

Nagu on selgitatud suuniste punktis 3.3, võib etappidena elluviimise põhimõtet kohaldada ka väiksemate projektide (välja arvatud finantskorraldusvahendid) suhtes. Ühise juhtimise osas peavad liikmesriigid enne etappidena elluviimise kohaldamist tagama, et täidetud oleksid järgmised tingimused:

- liikmesriik ei valinud projekti programmiperioodil 2000–2006;
- iga projekti kogumaksumus on vähemalt 5 miljonit eurot;
- projektil on füüsiliselt ja finantsiliselt kaks selgelt määratletud etappi. Kummagi etapi füüsilist ulatust ja vastavat rahalist eraldist tuleks nõuetekohaselt kirjeldada ja kirjeldus peaks olema osa kontrolljäljest. Kummagi etapi rahalise eraldise kindlaks määramisel tuleks arvesse võtta selle etapi füüsilisi elemente, et vältida sama kulu topeltdeklareerimist komisjonile;
- teine etapp on kõlblik struktuurifondidest ja/või Ühtekuuluvusfondist rahastamiseks perioodil 2014–2020¹¹.

Projekti teine etapp peab olema kooskõlas kõigi perioodil 2014–2020 kohaldatavate eeskirjadega.

liikmesriik peab oma rakendamise lõpparuandes (vt suuniste punkt 5.2) osutama, et teise etapi (st kogu projekti) lõpetamiseks ja toimivaks muutmiseks perioodil 2014–2020 on võetud vajalik juriidiline ja rahastamiskohustus;

Kui liikmesriik ei suuda projekti lõpetada ja toimivaks muuta ning kasutusele võtta, võidakse teha finantskorrektsioon põhjendamatult makstud summade tagasinõudmiseks.

¹⁰ Liidu teistest vahenditest rahastamist võib kaaluda siis, kui täidetud on kõik suuniste punktis 3.3 täpsustatud tingimused suurprojektide elluviimiseks etappidena.

¹¹ Liidu teistest vahenditest rahastamist võib kaaluda siis, kui täidetud on kõik suuniste punktis 3.4 täpsustatud tingimused väiksemate projektide elluviimiseks etappidena.

Rakenduskava lõpetamisel ei ole vaja esitada komisjonile nimekirja kahele programmiperioodile ulatuvatest projektidest, aga vajadusel peab liikmesriik olema võimeline sellist nimekirja esitama (vt suuniste punkt 5.2.7). Igal juhul peab liikmesriik oma rakendamise lõpparuandes (vt suuniste punkt 5.2) märkima selliste etappidena ellu viidud projektide jaoks kulutatud kogusumma, mis hõlmab kõiki välja makstud tõendatud kulusid ja liidu toetust.

3.5. Mittetoimivad projektid¹²

Lõpetamisdokumentide esitamise ajaks peab liikmesriik tagama, et rakenduskavasse lisatud projektid toimivad, st nad on lõpetatud ja kasutusel, ning seega rahastamiskõlblikud¹³.

Liikmesriik võib erandkorras ja igat juhtumit eraldi käsitledes ning asjakohase põhjenduse olemasolul otsustada lisada lõplikusse kuluaruandesse mittetoimivate projektide kulud. Nii tehes peab ta arvesse võtma põhjuseid, mis projekt ei toimi, ja kontrollima, et projekti finantsmõju õigustaks sellist erikohtlemist, uurides, kas täidetud on kõik järgmised tingimused:

- iga projekti kogumaksumus on vähemalt 5 miljonit eurot; ja
- fondi toetus neisse mittetoimivasse projektidesse ei ületa 10 % rakenduskava kogueraldisest.

Mittetoimivate projektide kulude lisamisega lõpparuandesse võtab liikmesriik endale kohustuse viia kõik sellised mittetoimivad projektid lõpule hiljemalt kahe aasta jooksul pärast lõpetamisdokumentide esitamise tähtaega ning maksta ELile tagasi tema kaasfinantseering juhul, kui ta neid projekte kahe aasta jooksul lõpule ei vii.

Liikmesriigid peavad koos lõpparuandega esitama nimekirja kõigist rakenduskavasse jäänud mittetoimivatest projektidest (vt suuniste punkt 5.2.8). Seejärel peavad liikmesriigid neid mittetoimivaid projekte tähelepanelikult jälgima ja iga kuue kuu järel andma komisjonile aru projektidest, mis on juba lõpule viidud, ning ka allesjäänud projektide lõpetamiseks võetud meetmetest, sh vahe-eesmärgid.

Kahe aasta jooksul pärast asjaomase rakenduskava lõpetamisdokumentide esitamise tähtaega peab liikmesriik esitama rakenduskavasse jäänud projektide lõpetamise ja toimimise kohta vajaliku teabe. Juhul kui mõni selline projekt tähtajaks ei toimi, nõuab Euroopa Komisjon kogu projekti eest raha tagasi. Kui liikmesriik tagasinõudmisega ei nõustu, siis teeb komisjon kooskõlas üldmääruse artikliga 99 finantskorrektsiooni¹⁴.

3.6. Üldmääruse artiklis 44 käsitletavate finantskorraldusvahendite suhtes kohaldatavad rahastamiskõlblikkuse erieeskirjad

Vastavalt üldmääruse artikli 78 lõikele 6 loetakse lõpetamisel rahastamiskõlblikeks järgmised kulud:

- (1) kõik maksed linnaarendusfondidest investeerimiseks avaliku ja erasektori partnerlusse või muudesse projektidesse, mis sisalduvad linnade arengu ühtsetes kavades;
- (2) kõik ettevõtete finantskorraldusvahenditest ettevõtetesse investeeringutena tehtavad maksed;

¹² Sealhulgas suurprojektid (mida ei viida kahele programmiperioodile ulatuvatena ellu etappidena).

¹³ Artiklis 57 sätestatud tingimusi täitnud, aga rakenduskava lõpetamisel enam mitte toimivat projekti ei loeta mittetoimivaks projektiks. Esimese Astme Kohtu otsused kinnitavad, et Euroopa Komisjonil on õigus teha mittetoimivate projektide puhul finantskorrektsioone.

¹⁴ Vt kohtuasi T-60/03: Regione Siciliana vs. Euroopa Komisjon (EKL 2005, lk II-04139), kus Esimese Astme Kohus kinnitas, et komisjoni tegevus oli põhjendatud, kui ta tegi määruse (EÜ) nr 4253/88 artikli 24 alusel finantskorrektsiooni, kuna kaasrahastatud projekt ei toimunud (eelkõige otsuse lõiked 82–83 ja 99–102).

- (3) kõik antud tagatised, sealhulgas tagatistfondide poolt tagatiseks määratud summad;
- (4) laenu ja tagastatavate investeeringute tagatised, mille on andnud fondid või muud motivatsioonisüsteemid, mis annavad laene või tagastatavate investeeringute tagatise, või samaväärsed vahendid energiatõhususe suurendamiseks ja taastuenergia kasutamiseks hoonetes, sealhulgas olemasolevates eluasemetes;
- (5) rahastamiskõlblikud halduskulud ja -lõivud.

Kuna lõppmakse taotlus tuleb esitada hiljemalt 31. märtsil 2017 ning pärast 31. märtsi 2017 ei ole lubatud lisakulusid deklareerida, tuleb artikli 78 lõike 6 kohaldamisel käsitada lõpetamisena maksenuete esitamise viimast tähtpäeva. Selleks et jätta auditeerimisasutusele piisavalt aega lõpetamise deklaratsiooni menetlemiseks, tuleks auditeerimisasutusele esitada maksetaotlus lõppmakse tegemiseks ja lõplik kuluaruanne piisavalt varakult (soovitavalt vähemalt kolm kuud enne 31. märtsi 2017. aasta tähtaega).

Selleks et kulud lõpetamisel rahastamiskõlblikeks loetaks, peavad riiklikud asutused olema kindlad, et lõplikule toetusesaajale makstud toetust kasutatakse selleks ette nähtud otstarbel. Selleks et kulud lõpetamisel rahastamiskõlblikeks loetaks, ei pea lõplik toetusesaaja siiski olema finantskorraldusvahendist toetatud investeerimistegevust lõpetamisdokumentide esitamise ajaks lõpetanud.

Kooskõlas üldmääruse artikliga 44 ja artikli 78 lõikega 6 on lõpetamisel rahastamiskõlblikud kulud rakenduskavale ettenähtud toetusest lõplikusse toetusesaajasse tehtud investeeringud ja rahastamiskõlblikud halduskulud ja -lõivud. Lõplikesse toetusesaajatesse tehtud investeeringutest finantskorraldusvahenditesse tagastatud vahendeid ei käsitata enam rakenduskavale ettenähtud toetusena. Kõnealuste vahendite puhul peaks menetlus toimuma üldmääruse artikli 78 lõike 7 viimase taande kohaselt, et tagada selliste rakenduskavale ettenähtud toetuste taaskasutamisest tulenev mõju, mis on investeeritud finantskorraldusvahenditest lõplikesse toetusesaajatesse. Kõnealuste vahendite taaskasutamist lisainvesteeringuteks, millele ei ole sätestatud tähtaega, ei ole siiski lubatud lõpetamisel deklareerida rahastamiskõlblike kuludena.

3.6.1. Kulude rahastamiskõlblikkus ja rakenduskava panus tagatiste korral

Mis puudutab tagatise, siis rahastamiskõlblike kulude summa on lõpetamisel esitatud tagatiste väärtus, sealhulgas tagatiseks määratud summad. Ilma et see piiraks COCOFi 8. veebruari 2012. aasta teatise nr 10/0014/05 punkti 1.1.7¹⁵ kohaldamist, kohaldatakse sellesama teatise punktis 4.1 tagatiste suhtes kehtestatud sätteid.

3.6.2. Rahastamiskõlblikud halduskulud ja -lõivud

Rahastamiskõlblikud on 31. märtsiks 2017 makstud ja kantud halduskulud ja -lõivud vastavalt üldmääruse artikli 78 lõike 6 punktide d ja võttes arvesse piiranguid, mis on sätestatud rakendusmääruse artikli 43 lõikes 4, ning kooskõlas COCOFi 8. veebruari 2012. aasta teatise nr 10/0014/05 punktiga 2.6.

---

¹⁵ Punkt 1.1.7 sätestati esimest korda COCOFi 21. veebruari 2011. aasta teatises nr 10/0014/04.

3.6.3. Nende kapitaliseeritud intressitoetuste ja garantiitasude toetuste rahastamiskõlblikkus, mida kasutatakse kombineerituna finantskorraldusvahenditega

Intressitoetusi ja garantiitasude toetusi võib pidada osaks finantskorraldusvahenditest ja tagastatavast investeringust üldmääruse artikli 44 ja artikli 78 lõike 6 tähenduses ainult siis, kui need on seotud ja kombineeritud ERFi või ESFi laenude või tagatistega ühes rahastamispaketis.

Rakenduskava lõpetamisel võib üldmääruse artikli 78 lõike 6 alusel taotleda intressitoetuste või garantiitasude toetuste makseid, kui toetused on kasutusele võetud. Intressitoetuste või garantiitasude toetuste makse finantsvahendajale või lõplikule toetusesaajale seoses täitmata laenude või tagatistega on rahastamiskõlblik kulu.

Üldmääruse artikli 78 lõike 6 alusel võib pärast lõppmakse taotluse esitamist makstavad kapitaliseeritud intressitoetused või garantiitasude toetused deklareerida rahastamiskõlbliku kuluna, kui need on seotud laenude või teiste riskiga seotud instrumentidega, mis on kehtivad pärast lõppmakse taotluse esitamist, juhul kui täidetud on järgmised neli tingimust:

- intressitoetused või garantiitasude toetused on seotud ja kombineeritud ERFi/ESFi laenude või tagatistega ühes rahastamispaketis;
- intressitoetused või garantiitasude toetused on seotud laenude või teiste riskiga seotud instrumentidega, mis on välja makstud investeringuteks lõplikesse toetusesaajatesse 31. märtsiks 2017;
- kapitaliseeritud intressitoetused või garantiitasude toetused arvutatakse 31. märtsiks 2017 kui mahaarvatud maksekohustuste tervik ja
- kapitaliseeritud intressitoetuste või garantiitasude toetuste kogusumma kantakse üle korraldusasutuse või selle asutuse tinghoiukontole, kes rakendab finantskorraldusvahendeid liikmesriikide finantsasutustega.

Kõiki tinghoiukonto jääke (sh toetused, mida ei makstud välja vigade või varajaste tagasimaksete tõttu, ja kõik kogunenud intressid) tuleb vastavalt üldmääruse artikli 78 lõikele 7 kasutada kui järelejäänud vahendeid kooskõlas COCOFi 8. veebruari 2012. aasta teatise nr 10/0014/05 punktiga 9.2.7.

Korraldusasutus peab lõpparuandes deklareerima eraldi kapitaliseeritud intressitoetuste või garantiitasude toetustega seotud rahastamiskõlblikud kulud.

3.6.4. Rahastamiskõlblike kulude võimalik vähendamine

3.6.4.1. Lõpliku toetusesaaja makstud lepingutasud, mis kattuvad rahastamiskõlblike halduskulude ja -lõivudega

Nagu on selgitatud COCOFi 8. veebruari 2012. aasta teatise nr 10/0014/05 punktis 2.6.17, kui lõplikele toetusesaajatele esitatud lepingutasud või muud finantskorraldusvahendite halduskulud kattuvad struktuurifondidest rahastatavate rahastamiskõlblike kuludega, siis tuleb kooskõlas üldmääruse artikli 78 lõike 6 punktiga d vastav summa struktuurifondidest nõutud rahastamiskõlblikest kuludest maha arvata.

3.6.4.2. Rakenduskava maksetest saadud intressitulu

Kooskõlas COCOFi 8. veebruari 2012. aasta teatise nr 10/0014/05 punktiga 5.1.6 tuleb rahastamiskõlblikest kuludest maha arvata rakenduskavast finantskorraldusvahenditesse tehtud maksetest saadud intressitulu, sealhulgas haldusfondid, mis kantakse struktuurifondide vahenditesse

ning mida rakenduskava osalisel või lõplikul lõpetamisel ei ole ära kasutatud vastavalt üldmääruse artikli 78 lõike 6 ja artikli 78 lõike 7 esimese lõigu sätetele.

3.7. Tulusad projektid

Kooskõlas üldmääruse tulusaid projekte käsitleva artikliga 55 on projekti jaoks arvatud rahastamispuudujääk (investeeringukulude jooksev väärtus, millest on lahutatud investeeringu puhastulu jooksev väärtus) maksimaalne rahastamiskõlblik kulu.

Kooskõlas COCOFi teatisega nr 07/0074/09 peab üldmääruse artiklis 55 kirjeldatud projektide loodud puhastulu uus või täiendav mahaarvamine toimuma hiljemalt rakenduskava lõpetamisdokumentide esitamise ajal, kui täidetud on üks järgmistest tingimustest:

- (a) teatud uusi tuluallikaid ei ole rahastamispuudujäägi arvutamisel arvesse võetud ja/või uued tuluallikad ilmsesid pärast rahastamispuudujäägi arvutamist¹⁶;
- (b) tariifipoliitikas on muudatusi, mis mõjutavad rahastamispuudujäägi arvutamist;
- (c) puhastulu tekkis selliste projektide puhul, kus ei olnud objektiivselt võimalik investeeringutulu prognoosida, ja seega algselt rahastamispuudujääki ei arvatud.

Korraldusasutus peab arvutama välja eraldise, millele neil projektidel on õigus. Tekkiva puhastulu peab sertifitseerimisasutus komisjonile deklareeritud kuludest maha arvama hiljemalt 31. märtsiks 2017 kooskõlas üldmääruse artikli 89 lõikega 1.

3.8. Riigiabi ja rahastamiskõlblikud kulud

Kooskõlas üldmääruse artikli 78 lõikega 1 peab ELi toimimise lepingu artikli 107 lõikes 1 (enne asutamislepingu artikkel 87) sätestatud toetuskavade puhul lisaks toetusesaajate maksetele ka toetust andev organ maksma toetusesaajale vastava avaliku sektori toetuse, enne lõpetamisdokumentide esitamist.

Toetusesaajale toetust andva organi makstud ettemaksud peaksid olema hõlmatud toetusesaajate poolt projekti rakendamisel kantud kuludega ja kulusid tõendatakse maksekviitungitega või samaväärse tõendusjõuga raamatupidamisdokumentidega hiljemalt 31. detsembriks 2015.

3.9. Horvaatia ühinemine

Kuna Horvaatia ühines ELiga 2013. aasta juulis ehk perioodi 2007–2013 lõpul, siis nähakse ühinemislepingus Horvaatia jaoks ette kokkulepped ja tingimused struktuurifondide kohaldamisel (ühinemislepingu¹⁷ III lisa 7. peatükk).

Üldmääruse artikli 93 lõikes 1 on sätestatud automaatse kohustustest vabastamise tähtaeg: kohustuse võtmise aastale järgnev kolmas aasta (N+3). Lisaks pikendatakse kulude rahastamiskõlblikkuse tähtaega aasta võrra Horvaatia rakenduskavade puhul, mis kuuluvad lähenemise eesmärgi alla, ja samuti rakenduskavade puhul, millel on Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi piiriülese koostöö aspekt ja kus Horvaatia on üks osalejaist. Seega on nende rakenduskavade rahastamiskõlblikkuse

---

¹⁶ Kui projekt toodab tulu arvatustes juba arvesse võetud allikatest, siis võib see tulu olla kavandatust suurem või väiksem, aga see ei nõua rahastamispuudujäägi ümberarvutamist (välja arvatud juhul, kui tulu alahinnati tahtlikult, mille puhul oleks tegemist eeskirjade eiramisega).

¹⁷ ELTL 112, 24.4.2012.

lõppkuupäev 31. detsember 2016 ja lõpetamisdokumentide esitamise tähtaeg 31. märts 2018. Neid tähtaegu kohaldatakse ka koos Horvaatiaga piiriülese koostöö rakenduskavades osalevate liikmesriikide suhtes ja ainult piiriülese koostöö rakenduskavadega seoses. Kõiki seonduvaid tähtaegu, nt Euroopa Komisjoni otsuste muutmise tähtaegu kohandatakse vastavalt.

Ühinemiseelse abi rahastamisvahendi raames rahastatavaid suurprojekte (projektid, mille kogumaksumus on 10 miljonit eurot või enam) käsitletakse alates ühinemise päevast kui üldmääruse alusel heaks kiidetud suurprojekte.

4. LÕPETAMISDOKUMENTIDE ESITAMINE

4.1. Lõpetamisdokumendid

Üldmääruse artikli 89 lõikes 1 sätestatakse, et lõppmakse tegemiseks peab liikmesriik esitama iga rakenduskava kohta maksetaotluse, mis koosneb järgmisest kolmest dokumendist („lõpetamisdokumendid“):

- (1) lõppmakse taotlus ja artiklile 78 vastav kuluaruanne;
- (2) rakenduskava lõplik rakendusaruanne, sealhulgas artiklis 67 sätestatud teave;
- (3) lõpetamise deklaratsioon, millele on lisatud artiklis 62 osutatud lõplik kontrolliaruanne.

Liikmesriigid peavad tagama, et kõigis eespool nimetatud dokumentides ja ka komisjoni andmebaasis SFC 2007 sisalduv finantsteave oleks ühtlustatud.

4.2. Lõpetamisdokumentide esitamise tähtaeg

Nagu on sätestatud üldmääruse artikli 89 lõikes 1, peavad lõpetamisdokumendid olema esitatud 31. märtsiks 2017 ning sisaldama muu hulgas kohtumenetluste või peatava toimega halduskaebuste tõttu peatatud toiminguid. Liikmesriigid peavad korrapäraselt jätkama vahemakse nõuete edastamist, isegi kui kõik eel- ja vahemaksed kokku moodustavad 95 % fondi eraldistest rakenduskavasse. Auditeerimisasutuse töö lihtsustamiseks soovitatakse liikmesriikidel esitada viimase vahemakse nõue 30. juuniks 2016¹⁸.

Euroopa Komisjon saadab liikmesriikidele kaks kuud enne rakenduskava lõpetamisdokumentide esitamise tähtaega kirja, kus ta teavitab neid lõpetamisdokumentide hilisema esitamise tagajärgedest.

Kõik kolm dokumenti moodustavad osa lõpetamismenetlusest. Euroopa Komisjon vabastab automaatselt selle kulukohustuse osa, mille kohta ta ei ole 31. märtsiks 2017 saanud ühtegi punktis 4.1 osutatud lõpetamisdokumenti. Sellisel juhul teostatakse rakenduskava lõpetamine viimase komisjonile kättesaadava teabe alusel (viimane vahemakse ja kuluaruanne, viimane vastuvõetav rakendamise igaaastane aruanne ning viimane vastuvõetav auditeerimise aruanne).

Rakendamise lõpparuande ja lõpetamise deklaratsiooni esitamata jätmine näitab tõsiseid puudujääke rakenduskava haldamises ja kontrollisüsteemis, mis seavad ohtu sellesse rakenduskavasse ELi poolt juba makstud toetuse. Seepärast võib Euroopa Komisjon kooskõlas üldmääruse artikliga 99 teha nende dokumentide esitamata jätmisel finantskorrektsiooni.

Dokumendid tuleb esitada elektrooniliselt, paberil esitatud dokumente ei võeta arvesse. See on kooskõlas üldmääruse artikli 66 lõike 3 ja artikli 76 lõike 4 sätetega ning rakendusmääruse artikli 40

---

¹⁸ Tagamaks, et auditeerimisasutus suudaks käsitleda 2016. aastal deklareeritud kulusid, ja pidades silmas lõpetamise deklaratsiooni esitamise tähtaega 31. märts 2017.

lõike 1 punktide c ja e ning artikli 40 lõike 2 punkti j sätetega. Euroopa Komisjon loeb dokumentid õigel ajal kättesaaduks, kui asjaomane teave on esitatud, kinnitatud ja saadetud andmebaasi SFC. Kui liikmesriik on kõik dokumentid ära saatnud, siis saab ta SFC-lt kättesaamise kinnituse, milles märgitakse dokumentide saatmise aeg ja kuupäev.

Liikmesriigid ei ole kohustatud 2016. aasta juunis esitama rakendamise iga-aastast aruannet 2015. aasta kohta, välja arvatud finantskorraldusvahendeid puudutav teave kooskõlas üldmääruse artikli 67 lõike 2 punktiga j.

2015. aasta detsembris peavad liikmesriigid esitama viimase iga-aastase kontrolliaruande.

4.3. Dokumentide muutmine pärast nende esitamise tähtaega

Liikmesriikidel ei ole lubatud mitte ühtegi üldmääruse artikli 89 lõikes 1 loetletud dokumenti muuta pärast nende esitamise tähtaega (31. märts 2017), välja arvatud tehniliste vigade parandamine ja allpool kirjeldatud olukorrad.

Liikmesriigid ei tohi kuluaruandeid ja lõpliku summa tasumise taotlusi läbi vaadata uute kulude esitamiseks, aga nad võivad arve vähendada kulusid tagasi võttes.

Euroopa Komisjon võib nõuda, et liikmesriik parandaks lõpliku summa tasumise taotlust või kuluaruannet sedavõrd, kuivõrd see hõlmab täiendava teabe esitamist või selliste tehniliste paranduste tegemist, mille puhul nimetatud täiendav teave ja parandused on seotud kuludega, mis on komisjonile esitatud enne esitamise tähtaega. Sellisel juhul annab komisjon liikmesriigile kaks kuud aega paranduse tegemiseks. Kui parandust kahe kuu jooksul ei tehta, siis lõpetab komisjon rakenduskava talle kättesaadava teabe põhjal.

4.4. Dokumentide kättesaadavus

Vastavalt üldmääruse artiklile 90 tagab korraldusasutus, et kõik asjaomase rakenduskava kulude ja audititega seotud tõendavad dokumentid on komisjonile ja kontrollikojale kättesaadavad kolme aasta jooksul pärast rakenduskava lõpetamist, nagu on Euroopa Komisjon teatanud kooskõlas üldmääruse artikli 89 lõikega 5.

Seda kolmeaastast ajavahemikku võib katkestada kohtumenetluse või komisjoni nõuetekohaselt põhjendatud taotluse korral.

Korraldusasutus teeb taotluse korral komisjonile kättesaadavaks kõigi toimivate toimingute nimekirja kogu rakenduskava lõpetamisele järgneva kolmeaastase ajavahemiku kohta.

5. LÕPETAMISDOKUMENTIDE SISU

5.1. Tõendatud lõplik kuluaruanne; lõppmakse taotlus

5.1.1. Üldpõhimõte

Tõendatud lõplik kuluaruanne koos lõppmakse taotlusega tuleb koostada rakendusmääruse X lisas esitatud vormis.

Kuluaruannetes tuleks kindlaks määrata ka üleminekuabi saavate piirkondadega seotud rahastamiskõlblike kulude kogusumma.

Lahknevusi võib esineda ELi prioriteetidesse tehtavate maksete ja fondide tegelike eraldiste vahel selle prioriteedi raames kaasrahastatud toimingutesse. See tuleneb korraldusasutuste paindlikkusest erinevate kaasrahastamise määrade kohaldamisel individuaalsete toimingute suhtes, nagu on sätestatud üldmääruse artikli 53 lõikes 4.

Kooskõlas fondide usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega peaks toetusesaajale makstud või makstav avaliku sektori toetus (nagu on kinnitatud lõplike kulude tõendatud kuluaruandes) olema siiski vähemalt võrdne Euroopa Komisjoni toetusega rakenduskavasse ja vastavalt üldmääruse artiklile 80 peavad liikmesriigid tagama, et toetusesaajad saavad avaliku sektori toetuse kogusumma kätte võimalikult kiiresti ja täiel määral.

Kooskõlas üldmääruse artikli 77 lõikega 12 ei ületa lõppmaksena makstav liidu toetus ühegi prioriteetse suuna puhul 10% fondidest vastava prioriteetse suuna jaoks eraldatava toetuse maksimumsummat, nagu on sätestatud rakenduskava heakskiitmist käsitlevas komisjoni otsuses. Lõppmaksetena makstav liidu toetus ei tohi siiski olla suurem kui deklareeritud avaliku sektori toetus ega ühestki fondist ühelegi rakenduskavale eraldatud toetuse maksimumsumma.

5.1.2. Nende liikmesriikide finantsjuhtimine, keda käsitletakse määruses (EL) nr 1311/2011 (lisatoetus)

Üldmääruse (mida muudeti määrusega (EL) nr 1311/2011) artikli 77 lõige 2 võimaldab Euroopa Komisjonil eritingimuste alusel maksta finantsstabiilsuse säilitamisega tõsiselt kimpus olevate liikmesriikide iga esitatud maksenõude puhul suurendatud summat. Suurendatud summa arvutatakse kümne protsendipunkti lisamisega kohaldatavale kaasrahastamise määrale.

Kui liikmesriik lakkab finantsabi saamast, siis ei võta komisjon vahemaksete ja lõppmakse arvutamisel arvesse liikmesriigile makstud suurendatud summat selle perioodi eest, mil ta finantsabi sai.

ELi toetus ei tohi siiski olla suurem kui avaliku sektori toetus ja fondidest saadav maksimaalne toetus iga prioriteetse suuna jaoks vastavalt komisjoni otsusele rakenduskava heakskiitmise kohta. Käesolevate lõpetamise suuniste punkti 10 kohaselt peab mitme eesmärgiga rakenduskavade puhul deklareeritud avaliku sektori toetuse ja maksimumtoetus olema piiratud eesmärkide tasandil eraldatud kogusummaga kooskõlas üldmääruse artikliga 22.

5.1.3. Tagasinõudmised (sh pärast lõpetamisdokumentide esitamist) ja eeskirjade eiramised

Iga-aastast aruannet, mis tuleb rakenduskava lõpetamisel SFC 2007 kaudu (kooskõlas rakendusmääruse XI lisaga) 31. märtsiks 2017 saata 2016. aasta kohta, käsitletakse järgmiselt:

- summad, mis on XI lisa lõikes 2 osutatud kui „pooleliolevad tagasinõudmised”, tuleb lõppmakse taotlusesse lisada, aga neid ei maksta välja, vaid need moodustavad komisjoni täitmata kulukohustused. Pärast deklareeritud kulude tagasinõudmise menetluste algatamist deklareeritakse seotud summad pooleliolevate tagasinõudmiste all. Neid ei deklareerita kohtu- või haldusmenetluse tõttu peatatud toimingute all,¹⁹ kuna nende juhtumite puhul on hõlmatud ainult need summad, mida liikmesriik ei saanud deklareerida. Liikmesriigid peavad komisjoni teavitama pooleliolevate tagasinõudmiste tulemustest;

¹⁹ Üldmääruse artikli 95 kohaselt kohaldatakse automaatselt kohustusest vabastamise erandit summade suhtes, mida sertifitseerimisasutus ei ole saanud komisjonile veel deklareerida, sest toimingud on peatatud kohtumenetluste või peatava toimega halduskaebuse tõttu, ning nagu eespool märgitud, pooleliolevad tagasinõudmed omakorda on seotud komisjonile deklareeritud summadega.

- summade puhul, mis on XI lisa punktis 3 osutatud kui „summad, mida ei saa tagasi nõuda” ja mille puhul liikmesriik taotleb liidu osa katmist ELi üldeelarvest, uurib Euroopa Komisjon igat juhtumit asjakohasel viisil. Sellega seoses komisjon kas a) teavitab liikmesriiki kirjalikult oma kavatsusest algatada selle summa osas uurimine või b) nõuab liikmesriigilt, et see jätkaks tagasinõudmise menetlust, või c) nõustub sellega, et liidu osa kaetakse ELi üldeelarvest;
- nende XI lisa lõikes 3 nimetatud summade osas, mille puhul Euroopa Komisjon on taotlenud täiendavat teavet, algatanud summa suhtes uurimise või nõudnud, et liikmesriik jätkaks tagasinõudmise menetlust, jääb kulukohustus avatuks;
- liikmesriigid peavad tagama, et XI lisa lõikes 3 osutatud summad, mille puhul liikmesriik ei ole ELilt taotlenud oma osa katmist, arvataks maha lõplike kulude tõestatud aruandest²⁰.

Igal juhul tuleb kõik pärast lõpetamist tagasi nõutud summad komisjonile tagasi maksta.

5.2. Rakendamise lõpparuanne

5.2.1. Üldpõhimõte

Lõpparuanne peab sisaldama üldmääruse artikli 67 lõikes 2 kirjeldatud teavet. Sellel peab olema samasugune ülesehitus nagu rakendamise iga-aastaselt aruandel, kuna mõlemad dokumendid põhinevad rakendusmääruse XVIII lisas toodud näidisvormil. Aruandes tuleb esitada koondandmed ja teave kogu rakendusperioodi kohta.

5.2.2. Vastuvõetavus, vastuvõtmine ja tähtajad

Üldmääruses ei sätestata tähtaega lõpparuande vastuvõetavuse kontrolli jaoks. Samuti ei sätestata seda, mis juhtub siis, kui aruanne ei ole vastuvõetav. Lisaks viidatakse seal vastuvõetavale aruandele kui aruandele, mis sisaldab kogu vajalikku teavet, millele on viidatud artikli 67 lõikes 2. Arvestades, et ka lõpparuande vastuvõtmisel lähtutakse artikli 67 lõike 2 sätetest, siis võib vastuvõtmist ja vastuvõetavust lugeda lõpetamise kontekstiks üheks ja samaks asjaks ning neid kahte terminit tuleb kasutada samas tähenduses.

Seega on komisjonil alates lõpparuande kättesaamise kuupäevast viis kuud aega kinnitada aruande vastuvõetavust või saata liikmesriigile märkused juhul, kui aruande sisu ei ole rahuldav, ning nõuda selle läbi vaatamist. Lõpparuanne võetakse vastu alles siis, kui kõigi komisjoni märkustega on tegeletud.

Üldmääruses nähakse Euroopa Komisjoni jaoks ette ajalised piirid liikmesriikidele märkuste saatmiseks, aga seal ei ole sätestatud ajalisi piire liikmesriigi jaoks vastuste andmisel. Seega tuleb kehtestada raamistik dialoogi jaoks komisjoni ja liikmesriigi vahel.

Kui komisjon on saatnud oma märkused lõpparuande kohta, siis on liikmesriigil kaks kuud aega neile vastamiseks ja vajaliku teabe esitamiseks. Kui liikmesriik ei saa sellest tähtajast kinni pidada, siis peab ta Euroopa Komisjoni sellest teavitama ning tähtaega võidakse pikendada veel kahe kuu võrra.

²⁰ Tagasivõtmise ja -nõudmisega seotud menetlusi on üksikasjalikumalt kirjeldatud sertifitseerimisasutuste suunistes aruannete ja tagasivõetud, tagasinõutud, tagasi nõutavate ja nende summade kohta, mida ei saa tagasi nõuda, mida kohaldatakse perioodi 2007–2013 ning ülejäänud perioodi 2000–2006 suhtes (COCOFi teatis nr 10/0002/00).

Juhul kui liikmesriik ei ole võimeline lõpparuannet parandama, siis lükkab Euroopa Komisjon selle tagasi ja lõpetab rakenduskava olemasolevate dokumentide põhjal. Samal ajal võib komisjon kohaldada üldmääruse artiklis 99 sätestatud finantskorrektsiooni.

Eesmärk on see, et Euroopa Komisjon vaatab lõpparuande läbi ja võtab selle vastu ühe aasta jooksul pärast selle kättesaamist.

5.2.3. Aruanne lisamaksete kohta

Liikmesriigid, kellele laieneb üldmääruse artikli 77 lõikes 2 sätestatud erand, peavad esitama aruande lisamaketena makstud summade kasutamise kohta ja täpsustama kõik täiendavad meetmed, mis on võetud selle tagamiseks, et need summad oleksid eelkõige suunatud konkurentsivõimete, majanduskasvu ja tööhõivete edendamiseks projektidesse.

5.2.4. Aruanded suurprojektide kohta

Kui suurprojekti kaasrahastatakse rohkem kui ühest rakenduskavast, siis tuleb kõigile neile rakenduskavadele lisada viited sellele eriprojektile ja aruanded selle kohta.

Liikmesriigid peavad lõpparuandes kinnitama, et suurprojektid on lõpule viidud, need on kasutusel (välja arvatud juhul, kui kohaldatakse suuniste punkti 3.3) ja need on ellu viidud kooskõlas Euroopa Komisjoni vastavate otsustega. Lisaks peavad liikmesriigid, nagu on sätestatud rakenduse lisas XVIII, esitama lõpuleviidud suurprojektide nimekirja koos järgmise teabega:

- projektide lõpetamise kuupäev;
- projektide investeeringute lõplik kogumaksumus, sealhulgas rahastamisallikad²¹;
- väljund- ja tulemusnäitajad, sealhulgas, kui on asjakohane, põhinäitajad, nagu on sätestatud komisjoni otsuses suurprojekti kohta²².

Nimekiri tuleb esitada suuniste I lisas toodud näidisvormi kasutades.

Liikmesriigid peavad lõpparuandes esitama teavet suurprojekti elluviimisel esinenud kõigi suuremate probleemide kohta ja nendega toimetulekuks võetud meetmete kohta.

Lisaks peavad liikmesriigid andma teada kõigist muutustest rakenduskavasse lisatud suurprojektide esialgses nimekirjas.

See teave peaks võimaldama komisjonil hinnata elluviidud projekti vastavust komisjoni otsusele.

---

²¹ Nagu on osutatud rakenduse XXI ja XXII lisade punktis H.2.2 toodud näidisvormis.

²² Näitajaid käsitlevad üksikasjalikud suunised on lisatud töödokumenti nr 2 „Soovituslikud suunised hindamismeetodite kohta: järelevalve- ja hindamisnäitajad”.
Väljundnäitajad on seotud tegevusega. Neid mõeldakse füüsilistes või rahaühikutes (nt ehitatud raudtee pikkus, rahaliselt toetatud ettevõtete arv jne).
Tulemusnäitajad on seotud rakenduskava otsese ja kohese mõjuga otsestele toetusesaajatele. Nad annavad teavet muutuste kohta, nt toetusesaajate käitumises, võimekuses või tulemustes. Sellised näitajad võivad olla nii füüsilist (reisiaegade vähendamine, edukate koolituse osalejate arv, liiklusõnnetuste arv jne) kui ka finantsilist (erasektori vahendite mõju suurendamine, transpordikulude vähenemine jne) laadi.

Euroopa Komisjon hindab komisjoni otsusele võimaliku mittevastavuse põhjusi ja tagajärgi (rahalist ja/või füüsilist mõju) ning võib seejärel teha finantskorrektsiooni (üldmääruse artiklite 99 ja 100 alusel ning nii, nagu on üksikasjalikumalt kirjeldatud Euroopa Komisjoni otsuses C(2011)7321).

5.2.5. *Aruanne finantskorraldusvahendite kohta*

Üldmääruse artikli 67 lõike 2 punktis j täpsustatakse teave, mis tuleb lõpetamismenetluse osana lõpparuandes esitada:

- finantskorraldusvahendi kirjeldus ja rakenduskord;
- üksused, mis rakendavad finantskorraldusvahendeid, kaasa arvatud need, mis tegutsevad haldusfondide kaudu;
- struktuurifondide toetuste summad ning riikliku kaasrahastamise korras finantskorraldusvahendisse tehtud maksed;
- struktuurifondide toetuste summad ja finantskorraldusvahendi kaudu riikliku kaasrahastamise korras makstud summad.

Lõpparuandes tuleb jutustavas vormis esitada finantskorraldusvahendi(te) ja rakenduskorra kirjeldus. Aruandes tuleb terminit „rakenduskord” tõlgendada laiemalt, et see rahuldaks üldeesmärki, milleks on tasakaalustatud ülevaade finantskorraldusvahendite toimimisest perioodil 2007–2013.

Lõpparuanne peab sisaldama järgmist teavet:

- (1) programmiperioodi ajal loodud fondide arv ja liik;
- (2) riiklike kaasrahastajate andmed ja riikliku kaasrahastamise liik (nt laen, mitterahaline toetus). Igasugune kaasrahastamine peab olema selgelt ära näidatud;
- (3) allkirjastamise kuupäev ja rahastamislepingutest tulenevate toimingute kestus;
- (4) teave haldusfondi halduri, fondihaldurite ja lõplike toetusesaajate valikumenetluse kohta;
- (5) pakutud toodete liigid ja lõplike toetusesaajate sihtrühm;
- (6) teave rakenduskava vahendite tagasivõtmise kohta finantskorraldusvahenditest;
- (7) kapitaliseeritud intressitoetuste ja garantiitasude toetuste summa (nagu on osutatud punktis 3.6.3);
- (8) rakenduskavast tehtud maksetest saadud intressitulu, mis kantakse struktuurifondide vahenditesse;
- (9) fondi tulemuste lühike üldhinnang, mis puudutab selle toetust rakenduskava eesmärkide saavutamisse ja asjaomast prioriteeti;
- (10) teave järelejäänud vahendite kohta, mis hõlmab:
  - (a) järelejäänud vahendite väärtust (järelejäänud vahendid ning investeeringute ja osalemiste väärtus enne lõpetamisdokumentide esitamist), mis kantakse ERFi ja ESFi vahenditesse;
  - (b) lõpetamise kuupäeva (nagu on ette nähtud rahastamislepingus) ja kogunenud järelejäänud vahendeid;
  - (c) struktuurifondide vahenditesse kantavate järelejäänud vahendite taaskasutamise kohta käivat teavet, täpsustades järelejäänud vahendite haldamise eest vastutava pädeva ametiasutuse, uuesti kasutamise vormi, eesmärgi, asjaomase geograafilise ala ja kavandatava kestuse;

- (11) kui rahastamisvahendite puhul esines erilisi raskusi ja/või ei suudetud saavutada äriplaanides kirjeldatud peamisi eesmärke, siis tuleks lõpparuandesse lisada lühike kokkuvõte nende raskuste peamistest põhjustest, samuti selle kohta, milliseid, millal ja kui tõhusaid heastavaid meetmeid võttis (vastavalt olukorrale) korraldusasutus, haldusfondi haldur või fondihaldur.

Täiendav arvuline teave tuleb esitada suuniste II lisas toodud aruande näidisvormi kasutades.

5.2.6. Aruanne tulemuste kohta

Rakendusperioodil paluti liikmesriikidel esitada seoses rakendamise aastaaruannetega ja kooskõlas üldmääruse artikli 67 lõikega 2 üksikasjalikku teavet kava elluviimise edukuse kohta. Sealhulgas esitatakse teavet prioriteetide elluviimise edukuse kohta nende konkreetseid kontrollitavaid eesmärke silmas pidades, kasutades kavas osutatud näitajaid.

Lisaks paluti liikmesriikidel selgitada rakenduse aastaaruannetega seoses mis tahes erinevusi/edu võrreldes seatud eesmärkidega ja muuta ebaõnnestunud kehtestatud eesmärke.

Tulemustega seotud eesmärgid tuleb siiski igal võimalusel säilitada, et hoida ära sekkumiste kvaliteedi langemist. Rakenduskava muutmise taotluses peavad liikmesriigid tagama läbivaadatud eesmärkide täpsuse, iseäranis juhul, kui need ei olnud algselt nõuetekohaselt kehtestatud. Siiski ei ole lubatud muuta eesmärke tulemustest sõltuvalt, s.t eesmärk ei ole muuta seatud sihte tegelike tulemustega vastavusse viimiseks.

Kui lõpetamisel erinevad lõpparuandes esitatud näitajad olulisel määral (s.o rohkem kui 25 %) rakenduskavas kehtestatud eesmärkidest, esitab liikmesriik selgituse ja põhjenduse selle kohta, miks ei ole eesmärk täidetud ja miks ei võetud rakendusperioodil korrigeerivaid meetmeid. See esitatakse lühikokkuvõtteks, mille pikkus võib olla kõige rohkem kolm lehekülge.

5.2.7. Projektide elluviimine etappidena

Liikmesriigid esitavad nimekirja suurprojektidest, mille etappidena elluviimise suhtes on komisjon andnud nõusoleku muutmisotsusena, milles on sätestatud projektide elluviimine perioodil 2007–2013 ja 2014–2020 (vt suuniste jaotis 3.3). Nimekiri on esitatud suuniste III lisas antud vormingus. Liikmesriigid esitavad vastava nõude korral nimekirja väiksematest projektidest, mida soovitakse viia ellu etappidena (vt suuniste jaotis 3.4), kasutades suuniste IV lisas antud vormingut.

5.2.8. Mittetoimivad projektid

Lõpparuande osana esitavad liikmesriigid nimekirja mittetoimivatest projektidest (vt suuniste jaotis 3.5 mittetoimivate projektide kohta), kasutades suuniste V lisas antud vormingut.

5.2.9. Intressid

Üldmääruse artikli 83 kohaselt loetakse kõiki eelmakse tagajärjel ükskõik millisel (kesk-, vahendusasutuse) tasandil kogunenud intresse liikmesriigi vahendiks riigi avaliku sektori toetusena ja neid kasutatakse toiminguteks, mille korraldusasutus on kindla rakenduskava raames määranud.

Üldiste toetuste (üldmääruse artikli 43 punkt c) suhtes kohaldatakse kogunenud intresside kasutamise eeskirju, mis on sätestatud liikmesriigi või korraldusasutuse lepingus vahendusasutus(t)ega.

5.2.10. Aruanded rahalise eraldise ülemmääradest kinnipidamise kohta

Liikmesriik esitab rakendamise lõpparuandes finantsteabe, milles võrreldakse deklareeritud kulusid määruuses sätestatud ülemmääradega (s.t üleminekuperioodi toetust saavate piirkondade ja muude

piirkondade puhul kehtivad ülemmäärad, kulude jagunemine tegevus- ja investeerimiskuludeks äärepoolseimatele piirkondadele ettenähtud sihtotstarbelise eraldise raames, kulude jagunemine ESFi ja ERFi tüüpi kuludeks ja tehniliseks abiks).

5.3. Lõpetamise deklaratsioon

5.3.1. Üldpõhimõte

Üldmääruse artikli 62 lõike 1 punkti e kohaselt koostab lõpetamise deklaratsiooni ja esitab selle komisjonile hiljemalt 31. märtsiks 2017 auditeerimisasutus. Selles antakse hinnang lõppmakse taotluse õigsusele ja lõplikus kuluaruandes käsitletavate tehingute seaduslikkusele ja korrektsusele, millele lisatakse lõplik kontrolliaruanne.

Rakendusmääruse artikli 18 lõike 3 kohaselt tugineb lõpetamise deklaratsioon audititele, mida tegi auditeerimisasutus või mis tehti viimase vastutusel auditeerimisstrateegia kohaselt. Auditid hõlmavad pärast 1. juulit 2015 auditeerimisasutuse tehtud auditeid (üldmääruse artikli 62 punkti d alapunkt i) ning seotud teave peab olema esitatud lõplikus kontrolliaruandes. Seega tugineb auditeerimisasutus aruandes nii enne 1. juulit 2015 tehtud kui ka ajavahemikus 1. juuli 2015 kuni 31. detsember 2016 tehtud audititele. Sel ajavahemikul hõlmab auditeerimisasutusepoolne toimingute auditeerimine rakendusmääruse artikli 16 kohaselt 2015. ja 2016. aastal deklareeritud kulusid²³.

Rakendusmääruse artikli 18 lõikes 3 on lisaks ette nähtud, et lõpetamise deklaratsioon ja lõplik kontrolliaruanne koostatakse vastavalt määruse VIII lisas esitatud näidisele. Kui aruandes käsitletakse enam kui ühte kava või fondi, tuleb teave liigendada kavade ja fondide kaupa²⁴. Auditeerimisasutus esitab iga rakenduskava kohta ühe lõpetamise deklaratsiooni. Kui liikmesriigid on määranud ühtse süsteemi, mis hõlmab rohkem kui ühte rakenduskava, võib auditeerimisasutus esitada ühe lõpetamise deklaratsiooni kõigi nimetatud süsteemi kuuluvate rakenduskavade kohta, tingimusel et järeldusotsus on kõigi nimetatud kavade kohta sama.

Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi rakenduskavade lõpetamise deklaratsioon ja lõplik kontrolliaruanne peavad hõlmama rakenduskava tervikuna ja Euroopa Regionaalarengu Fondist toetuse saamiseks rahastamiskõlblikke kavaga hõlmatud kulusid kooskõlas rakendusmääruse artikli 18 lõikega 3.

Rakendusmääruse artikli 18 lõikes 4 on sätestatud, et kui uurimise ulatus on piiratud või kui tuvastatud eeskirjade eiramisega seotud kulude tase ei võimalda esitada märkusteta järeldusotsust lõpetamise deklaratsioonis, peab auditeerimisasutus seda põhjendama ja hindama probleemi ulatust ning selle finantsmõju.

Nõuete järgimise hindamise raames esitati komisjonile menetlused lõpetamise deklaratsioonide ettevalmistamise kohta, mis on kooskõlas rakendusmääruse artikli 23 punktiga e. Mis tahes edasistest muudatustest nimetatud menetlustes tuleb teatada komisjonile iga-aastaste kontrolliaruannete raames.

---

²³ Et auditeerimisasutus oleks suuteline hõlmama 2016. aastal deklareeritud kulusid ja võttes arvesse asjaolu, et lõpetamise deklaratsioonide esitamise tähtaeg on 31. märts 2017, soovitatakse sertifitseerimisasutusel esitada viimane vahemakse taotlus hiljemalt 30. juuniks 2016, mis tagab selle, et pärast nimetatud kuupäeva ja enne lõppmakse taotluse esitamist ei deklareerita komisjonile mingeid kulusid.

²⁴ Rakendusmääruse VIII lisa punkti 1 kolmas alapunkt.

Kui liikmesriik on taotlenud programmiperioodi ajal osalist lõpetamist (COCOFi teatis nr 08/0043/03), lisab auditeerimisasutus lõplikusse kontrollaruandesse kõik osalise lõpetamise järgselt ja osaliselt lõpetatavate toimingute suhtes tuvastatud eeskirjade eiramised. Sel juhul kinnitab auditeerimisasutus lõplikus kontrolliaruandes, et artikli 99 kohaselt tehtud finantskorrektsioonid on netofinantskorrektsioonid (nagu on ette nähtud üldmääruse artikli 88 lõikega 3²⁵).

5.3.2. *Vastuvõetavus, vastuvõtmine ja tähtajad*

Vastavalt üldmääruse artikli 89 lõikele 3 teatab komisjon liikmesriigile viie kuu jooksul alates lõpetamise deklaratsiooni kättesaamisest oma otsusest selle sisu kohta. Kui komisjon ei esita viie kuu jooksul oma märkusi, loetakse lõpetamise deklaratsioon vastuvõetuks.

Mis puutub lõpparuande üle peetavasse kohustuslikku dialoogi, esitab liikmesriik kahe kuu jooksul pärast komisjoni märkusi lõpetamise deklaratsiooni kohta oma vastuse ja vajaliku teabe. Kui liikmesriigil ei ole võimalik nimetatud tähtajast kinni pidada, annab ta sellest komisjonile teada ning tähtaega võidakse veel kahe kuu võrra pikendada, välja arvatud juhul, kui liikmesriigil palutakse teha täiendavaid auditeerimistoiminguid. Sel juhul võidakse tähtaega pikendada vastavalt sellele, kui kaua läheb hinnanguliselt aega nimetatud töö lõpuleviimiseks. Lõpetamise deklaratsioon hinnatakse vastuvõetavaks üksnes juhul, kui kõigile komisjoni märkustele on vastatud.

Komisjoni eesmärk on vaadata lõpetamise deklaratsioon läbi ja kuulutada see vastuvõetuks ühe aasta jooksul pärast laekumise kuupäeva, välja arvatud juhul, kui täiendavate auditeerimistoimingute nõue eeldab pikemat perioodi.

Lõpetamise deklaratsiooni esitamata jätmist tõlgendatakse tõsise puudusena rakenduskava juhtimis- ja kontrollsüsteemis, mis ohustab programmile juba antud ühenduse toetust üldmääruse artikli 99 tähenduses. Sellise lõpetamise deklaratsiooni esitamine, mille hinnang lõplikus kuluaruandes käsitletavate tehingute seaduslikkusele ja korrektsusele ei ole nõuetekohane, võib tuua kaasa sama järeltule.

Eespool kirjeldatud juhtudel ning kui lõpetamise deklaratsioon sisaldab eeskirjade eiramisi või süsteemivigu, mida ei ole enne lõpetamist korrigeeritud, võib komisjon kaaluda üldmääruse artiklites 99 ja 100 osutatud finantskorrektsioonide kohaldamist, mida on üksikasjalikumalt selgitatud komisjoni 19. oktoobri 2011. aasta otsuses C(2011)7321.

Erisuunised lõpliku kontrolliaruande koostamise ja sisu kohta on antud käesolevate suuniste VI lisas.

6. TEHNILINE ABI

6.1. Tehnilise abi ülemmäära arvutamine lõpetamisel

Üldmääruse artiklis 46 on sätestatud tehnilise abi piirmäärad. Neid ülemmäärasid kohaldatakse nii eesmärgi raames eraldatud kogusumma kui ka rakenduskavade tasandil. Nende ülemmäärade järgimine tuleb tagada rakenduskava elluviimise ajal, kui rakenduskava muudetakse või vähendatakse selle eraldisi assigneeringute vabastamise tõttu. Üldmääruse (mida on muudetud määrusega (EL) nr 1297/2013) artikli 77 lõike 12 kohaselt on siiski võimalik tehnilise abi toimingutega seotud makstud ja

---

²⁵ Artikli 88 lõiget 3 on muudetud määrusega (EL) nr 539/2010, mille kohaselt ei pea finantskorrektsioonid olema netokorrektsioonid juhul, kui eiramise on tuvastanud ja korrigeerinud liikmesriik ise.

deklareeritud rahastamiskõlblikke kulusid ületavat summat kasutada kooskõlas punkti 5.1.1 viimase lõigu sätetega.

6.2 Programmiperioodi 2007–2013 tehnilise abi kasutamine programmiperioodi 2014–2020 ettevalmistamise jaoks

Perioodi 2007–2013 rakenduskavade tehnilist abi reguleeritakse üldmääruse artikliga 46. Üldmääruse artikli 46 lõike 1 kohaselt on võimalik rahastada 2014.–2020. aasta programmiperioodi ettevalmistamist. Siiski peavad ettevalmistustoimingud olema sisuliselt rahastamiskõlblikud liidu ja liikmesriikide 2007.–2013. aasta rahastamiskõlblikkuse eeskirjade seisukohast ning lisaks peavad olema täidetud vastava rakenduskava valikukriteeriumid. Lisaks peab olema selge ja tõendatav seos väljapakutud toimingute ja liikmesriigi poolt tehtavate 2014.–2020. aasta programmiperioodi ettevalmistuste vahel.

Siiski tuleb rõhutada, et praeguse programmiperioodi tehnilise abi peaeesmärk on toetada 2007.–2013. aasta rakenduskavade juhtimist ja täitmist. Kulukohustuste assigneeringute vabastamine

7. ASSIGNEERINGUTE VABASTAMINE

7.1. Assigneeringute automaatne vabastamine

Kõik lõpetamisel deklareerimata jäetud toimingutega seotud assigneeringud vabastatakse, välja arvatud assigneeringud, mida sertifitseerimisasutus ei saanud deklareerida toimingute peatamise tõttu peatava toimega kohtu- või haldusmenetluse (üldmääruse artikkel 95) või vääramatu jõu²⁶ tulemusel (üldmääruse artikli 96 punkt c).

Lõplikus rakendusaruandes ja lõpetamise deklaratsioonis toovad liikmesriigid välja nimetatud kahe olukorraga seotud assigneeringud, mida ei saanud lõpetamisdokumentide esitamise ajal deklareerida.

7.2. Assigneeringute taastamine

Euroopa ühenduste üldelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust käsitleva nõukogu määruse (EÜ) nr 1605/2002 artikli 157 kohaselt võib vabastatud assigneeringud uuesti kättesaadavaks teha juhul, kui on tehtud ilmne viga, mida saab süüks panna üksnes komisjonile.

8. TOIMINGUTE PEATAMINE KOHTUMENETLUSE VÕI PEATAVA TOIMEGA HALDUSKAEBUSE TÕTTU

Iga toimingu puhul, mille suhtes on algatatud peatava toimega kohtu- või haldusmenetlus, peab liikmesriik enne rakenduskava lõpetamise dokumentide esitamise tähtaega otsustama, kas see toiming tuleks täielikult või osaliselt:

- rakenduskavast välja jätta ja/või asendada tähtaegselt mõne muu rahastamiskõlbliku toiminguga;
- jätta rakenduskavva.

Automaatse kohustustest vabastamisega seotud erandit kohaldatakse summade suhtes, mida sertifitseerimisasutus ei ole saanud komisjonile veel deklareerida, sest toimingud on peatatud

²⁶ Euroopa Kohtu määratluse kohaselt on vääramatu jõud asjaolud, mis on ebatavalised ja ettenägematud, mis ei ole vääramatule jõule tugineva isiku kontrolli all ja mille tagajärgi ei olnud kogu rakendatud hoolsusele vaatamata võimalik vältida (kohtuasi 296/86, McNicholl, EKL 1988, lk 1491, ning uuemad liidetud kohtuasjad T-61/00 ja T-62/00 APOL vs. komisjon).

kohtumenetluste või peatava toimega halduskaebuse tõttu, ning nagu eespool märgitud, pooleliolevad tagasinõuded omakorda on seotud komisjonile deklareeritud summadega.

Rakenduskavasse jäetud toimingute puhul (üldmääruse artikkel 95) teavitab liikmesriik komisjoni summast, mida ei saa lõplikus kuluaruandes deklareerida, et kulukohustus ei kaotaks kehtivust.

Üldmääruse artikli 95 kohaldamist taotledes peavad liikmesriigid täitma kolm järgmist tingimust:

- a) tõendama, et konkreetse toimingu suhtes on käimas kohtumenetlus või on menetluses halduskaebus;
- b) tõendama, et kohtumenetlusel või halduskaebusel on peatav toime;
- c) põhjendama summasid, mille võrra vähendatakse summasid, mida assigneeringute automaatne vabastamine tõenäoliselt hõlmab.

Peatamise tõttu ei muudeta üldmääruse artikli 56 lõikes 1 sätestatud kulude rahastamiskõlblikkuse lõppkuupäeva.

Maksimaalsed komisjoni maksta olevad liikmesriigi summad seoses peatatud toimingutega on täitmata kulukohustusteks, kuni vastutavad riiklikud asutused teevad lõpliku otsuse.

Seepärast peab liikmesriik komisjoni teavitama haldus- või kohtumenetluse tulemustest. Olenevalt kohtumenetluste tulemustest otsustatakse, kas tehakse edasisi makseid, nõutakse tagasi juba makstud summad või kinnitatakse juba tehtud makseid. Lootusetute summade puhul võib komisjon liikmesriigi taotlusel anda nõusoleku otsusena, mille kohaselt kaetakse liidu osa kaotatud summast Euroopa Liidu eelarvest ning komisjon jätkab väljamakseid.

Rakenduskavasse alles jäetud peatatud projektide loetelu tuleb esitada käesolevate suuniste VII lisas antud vormingus.

9. PEATATUD MAKSED

Lõpetamise ajal veel tegemata vahemaksete peatamise või katkestamise (üldmääruse artikkel 92) põhjused vaadatakse läbi lõpetamise deklaratsiooni hindamise taustal. Komisjon võtab lõppmakse väljaarvutamisel vajaduse korral arvesse liikmesriikide suhtes vastavalt üldmääruse artiklitele 99 ja 100 kehtestatavaid finantskorrektsioone.

10. LÕPLIKU TOETUSSUMMA ARVUTAMINE

Prioriteetse suuna tasand

1) Lõppmakset sisaldav liidu toetus ei ületa ühegi fondi puhul summat, mis saadakse, kohaldades deklareeritud rahastamiskõlblike kulude suhtes viimase kehtiva rahastamiskava alusel kehtestatud kaasrahastamise määra. Kui liikmesriigil on üldmääruse (mida on muudetud määrusega (EL) nr 1297/2013) artikli 77 lõike 2 kohase erandi alusel õigus vahemaksete ja lõppmakse kaasrahastamise määra ajutisele (10 %-lisele) suurendamisele,²⁷ suurendatakse liidu toetust summa võrra, mis vastab 10 protsendipunktile iga prioriteetse suuna suhtes kohaldatavast kaasrahastamise määrast, kuid mis ei ületa 100%, ning seda kohaldatakse igas tõendatud kuluaruandes deklareeritud uute rahastamiskõlblike kulude summa suhtes, kuni

---

²⁷ Tingimusel, et järgitakse üldmääruse artikli 77 lõikes 3 sätestatud menetlust.

liikmesriik vastab ühele üldmääruse (mida on muudetud määrusega (EL) nr 1297/2013) artikli 77 lõikes 2 sätestatud tingimustest, või kuni programmiperioodi lõpuni, kui liikmesriik vastab pärast 21. detsembrist 2013 ühele üldmääruse (mida on muudetud määrusega (EL) nr 1297/2013) artikli 77 lõikes 2 sätestatud tingimustest;

2) Lõike 1 alusel arvatud liidu toetus võib ületada kuni 10% fondidest eraldatava toetuse maksimumsummat, nagu on sätestatud rakenduskava heakskiitmist käsitlevas komisjoni otsuses.

Rakenduskava tasandil

3) Liidu toetus ei ületa deklareeritud avaliku sektori panust

4) ja rakenduskavale eraldatava toetuse maksimumsummat, nagu on sätestatud rakenduskava heakskiitmist käsitlevas komisjoni otsuses.

Mitme eesmärgiga rakenduskavade puhul peab deklareeritud avaliku sektori toetus ja maksimumtoetus olema piiratud eesmärkide raames eraldatud kogusummaga kooskõlas üldmääruse artikliga 22²⁸. Käesolevate suuniste VIII lisas on esitatud näide selle kohta, kuidas arvutada mitme eesmärgiga rakenduskava puhul lõplik toetussumma.

11. EURO

Üldmääruse artiklis 81 on kehtestatud lõpetamismenetluse suhtes kohaldatav euro kasutamise kord struktuurifondi eelarvehalduses.

Finantskorraldusvahendite suhtes kohaldatakse COCOFi 8. veebruari 2012. aasta teatise nr 10/0014/05 (pärast komisjoni määruse (EÜ) nr 1236/2011 jõustumist muudetud kujul) punkti 2.8.2.

---

²⁸

Muude õigusaktides sätestatud ülemmäärade (näiteks üleminekuperioodi toetust saavate piirkondade ja muude piirkondade puhul kehtivad ülemmäärad, kulude jagunemine tegevus- ja investeerimiskuludeks äärepoolseimatele piirkondadele ettenähtud sihtotstarbelise eraldise raames, kulude jagunemine ESFi ja ERFi tüüpi kuludeks ja tehniliseks abiks) kohaldamine ei piira lõppmakse puhul 10 %-lise pайдlikkumäärä kohaldamist.

II lisa**Vorming 1. Toimingud haldusfondide vahendusel rakendatud finantskorraldusvahenditega (* märgistatud väljad on vabatahtlikud).**

Number	Nõutav teave/andmed	Nõutava teabe/andmete vorm	Märkused
I. Finantskorraldusvahendeid haldusfondide kaudu rakendavate üksuste (nõukogu määruse (EÜ) nr 1083/2006 artikli 67 lõike 2 punkti j alapunktid i ja ii) kirjeldus ja määratlemine			
I.1	Haldusfond (äriühingu nimi ja registreeritud asukoht)	tekst	
I.2	Haldusfondi õiguslik seisund	////////////////////////////////////	
	Sõltumatu juriidiline isik, mille tegevust reguleerivad kaasrahastamises osalevate osanike või aktsionäride vahelised kokkulepped	valikvastus ☉ ☉	
	Olemasolevas finantseerimisasutuses tegutsev eraldiseisev finantseerimisüksus		
I.2.1*	Kaasrahastamises osalevate osanike nimi, õiguslik seisund ja äriühingu registreeritud asukoht	tekst	*
I.3	Haldusfondi haldur	////////////////////////////////////	
	Euroopa Investeerimispank (EIP)		
	Euroopa Investeerimisfond (EIF)	valikvastus ☉ ☉ ☉ ☉	
	muu finantsasutus kui EIP/EIF		
	muu organ		

I.3.1	Muu organi nimi, õiguslik seisund ja äriühingu registreeritud asukoht	tekst	
I.4	Haldusfondi halduri valimine	////////////////////////////////////	
	riigihange vastavalt kohaldatavale riigihankeseadusele	valikvastus ☉ ☉ ☉	
	rahaline otsetoetus (nõukogu määruse (EÜ) nr 1083/2006 artikli 44 teise lõigu punkti b tähenduses)		
	leping otse EIP või EIFiga		
I.5	Korraldusasutusega sõlmitud rahastamislepingu kuupäev	PP/KK/AAAA	
I.6	Selle haldusfondi kaudu rakendatud finantskorraldusvahendite arv	number	
II. Finantskorraldusvahendeid rakendavate üksuste (nõukogu määruse (EÜ) nr 1083/2006 artikli 67 lõike 2 punkti j alapunktid i ja ii) kirjeldus ja andmed			
II.1	Halduskorraldusvahend (äriühingu nimi ja registreeritud asukoht)	tekst	
II.2	Kas kohaldatav on nõukogu määruse (EÜ) nr 1083/2006 artikli 44 esimese lõigu punkt a, b või c?	////////////////////////////////////	
	a) ettevõtjatele mõeldud finantskorraldusvahendid	valikvastus ☉ ☉ ☉	
	b) linnaarendusfondid		
	c) fondid või muud motivatsioonisüsteemid, mis annavad laene, tagastatavate investeeringute tagatised või samaväärsed vahendid energiatõhususe suurendamiseks ja taastuvenergia kasutamiseks hoonetes, sealhulgas		

	olemasolevates eluasemetes		
II.3	Lõpptoetusesaajatele finantskorraldusvahendi kaudu pakutava finantstoote liik:	////////////////////////////////////	
II.3.1	omakapital	märk kastikesse ☐	
II.3.2	laen	märk kastikesse ☐	
II.3.3	tagatis	märk kastikesse ☐	
II.3.4	muu toode (intressitoetused, garantiitasude toetused ja samaväärsed meetmed)	märk kastikesse ☐	
II.4	Finantskorraldusvahendite haldur (äriühingu nimi, õiguslik seisund ja registreeritud asukoht)	tekst	
II.5	Finantskorraldusvahendi halduri valimine	////////////////////////////////////	
	riigihange vastavalt kohaldatavale riigihankeseadusele	valikvastus ☉ ☉ ☉	
	rahaline otsetoetus (nõukogu määruse (EÜ) nr 1083/2006 artikli 44 teise lõigu punkti b tähenduses)		
	leping otse EIP või EIFiga		
II.7	Finantskorraldusvahendi õiguslik seisund	////////////////////////////////////	
	Sõltumatu juriidiline isik, mille tegevust reguleerivad kaasrahastamises osalevate osanike või aktsionäride vahelised kokkulepped	valikvastus ☉ ☉	
	Olemasolevas finantseerimisasutuses tegutsev eraldiseisev finantseerimisüksus		

III. Struktuurifondide toetussummad ja riikliku kaasrahastamise korras finantskorraldusvahendisse tehtud maksed (nõukogu määruse (EÜ) nr 1083/2006 artikli 67 lõike 2 punkti j alapunkt iii)			
III.1	Kõigist rakenduskavadest finantskorraldusvahendisse makstavad abisummad		
III.1.1	Rakenduskava	tekst (ühtne tunnuscode + nimi)	
III.1.2	Prioriteetne suund	tekst	
III.1.3	Eraldis haldusfondi	%	
III.2	Sellest rakenduskavast haldusfondi eraldatud abisummad		////////////////////////////////////
III.2.1	Struktuurifondidest eraldatud abisummad		////////////////////////////////////
III.2.1.1*	Rahastamislepingus sätestatud Euroopa Regionaalarengu Fondist eraldatavad abisummad (eurodes)	number (summa)	*
III.2.1.2	Euroopa Regionaalarengu Fondist haldusfondi tegelikult makstud summad (eurodes)	number (summa)	
III.2.1.3*	Rahastamislepingus sätestatud Euroopa Sotsiaalfondist eraldatavad abisummad (eurodes)	number (summa)	*
III.2.1.4	Euroopa Sotsiaalfondist haldusfondi tegelikult makstud summad (eurodes)	number (summa)	
III.2.2	Riigi kaasrahastatavad summad		////////////////////////////////////
III.2.2.1*	Rahastamislepingus sätestatud riigi avaliku sektori kaasrahastus (eurodes)	number (summa)	*
III.2.2.2	Riigi avalikust sektorist haldusfondi tegelikult makstud kaasrahastussummad (eurodes)	number (summa)	

III.2.2.3*	Rahastamislepingus sätestatud riigi erasektori kaasrahastus (eurodes)	number (summa)	*
III.2.2.4	Riigi erasektorist haldusfondi tegelikult makstud kaasrahastussummad (eurodes)	number (summa)	
III.3*	Haldusfondi makstud muud abisummad, mis ei pärine rakenduskavadest (eurodes)	number (summa)	*
III.4	Haldusfondi makstud halduskulud ja -lõivud (nõukogu määruse (EÜ) nr 1083/2006 artikli 78 lõike 6 punkti d tähenduses) (eurodes)	number (summa)	
III.5	Haldusfondist makstud abisummad	////////////////////////////////////	
III.5.1*	Haldusfondi kohustused finantskorraldusvahendi ees (eurodes)	number (summa)	*
III.5.2	Haldusfondist tegelikult finantskorraldusvahendile makstud summad (eurodes)	number (summa)	
III.5.3	millest struktuurifondide abisumma on (eurodes)	number (summa)	
III.6	Haldusfondist finantskorraldusvahendisse makstud halduskulud ja -lõivud (nõukogu määruse (EÜ) nr 1083/2006 artikli 78 lõike 6 punkti d tähenduses) (eurodes)	number (summa)	
IV. Struktuurifondide abisummad ja riikliku kaasrahastamise korras finantskorraldusvahendi poolt makstud summad (nõukogu määruse (EÜ) nr 1083/2006 artikli 67 lõike 2 punkti j alapunkt iv)			
IV.1	Lõpptoetusesaajatele laenudena eraldatud abisummad (finantstoodete lõikes)		
IV.1.1	Toote nimetus	tekst	

IV.1.2*	Lõpptoetusesaajate arv liikide kaupa:	////////////////////////////////////	*
IV.1.2.1*	suurettevõtted	number	*
IV.1.2.2*	VKEd	number	*
IV.1.2.2.1*	millest mikroettevõtjaid	number	*
IV.1.2.3*	eraisikud	number	*
IV.1.2.4*	linnaarendusprojektid	number	*
IV.1.2.5*	muu	number	*
IV.1.3*	Lõpptoetusesaajatega sõlmitud laenulepingute arv	number	*
IV.1.4*	Lõpptoetusesaajatega sõlmitud laenulepingute laenusumma kokku (eurodes)	number (summa)	*
IV.1.4.1*	millest rakenduskava osa	number (summa)	*
IV.1.5	Lõpptoetusesaajatele tegelikult välja makstud laenusummad kokku (eurodes)	number (summa)	
IV.1.5.1	millest struktuurifondide abisumma on (eurodes)	number (summa)	
IV.1.6	Haldusfondiga sõlmitud rahastamislepingu kuupäev	PP/KK/AAAA	
IV.2	Lõpptoetusesaajatele tagatistena makstud abisummad (finantstoodete lõikes)	////////////////////////////////////	
IV.2.1	Toote nimetus	tekst	
IV.2.2*	Lõpptoetusesaajate koguarv liikide kaupa:	////////////////////////////////////	*
IV.2.2.1*	suurettevõtjad	number	*
IV.2.2.2*	VKEd	number	*

IV.2.2.2.1*	millest mikroettevõtjaid	number	*
IV.2.2.3*	eraisikud	number	*
IV.2.2.4*	linnaarendusprojektid	number	*
IV.2.2.5*	muu	number	*
IV.2.3*	Sõlmitud tagatislepingute raames blokeeritud abisummad kokku (eurodes)	number (summa)	*
IV.2.4	Sõlmitud tagatislepingute raames blokeeritud abisummad tegelikult välja makstud laenude puhul kokku (eurodes)	number (summa)	
IV.2.4.1	millest struktuurifondide abisumma on (eurodes)	number (summa)	
IV.2.5*	Seoses tagatislepingutega tegelikult välja makstud laenude arv (eurodes)	number	*
IV.2.6	Seoses tagatislepingutega tegelikult välja makstud laenude koguväärtus (eurodes)	number (summa)	
IV.2.7	Haldusfondiga sõlmitud rahastamiselepingu kuupäev	PP/KK/AAAA	
IV.3	Lõpptoetusesaajatele oma-/riskikapitalina makstud abisummad (finantstoodete lõikes)	////////////////////////////////////	
IV.3.1	Toote nimetus	tekst	
IV.3.2*	Lõpptoetusesaajate koguarv liikide kaupa:	////////////////////////////////////	*
IV.3.2.1*	suurettevõtjad	number	*
IV.3.2.2*	VKEd	number	*
IV.3.2.2.1*	millest mikroettevõtjaid	number	*

IV.3.2.3*	linnaarendusprojektid	number	*
IV.3.2.4*	muu	number	*
IV.3.3*	Sõlmitud lepingute kohaste investeeringute arv	number	*
IV.3.4	Sõlmitud lepingute kohaste tegelike investeeringute kogusumma (eurodes)	number (summa)	
IV.3.4.1	millest struktuurifondide abisumma on (eurodes)	number (summa)	
IV.3.5	Haldusfondiga sõlmitud rahastamislepingu kuupäev	PP/KK/AAAA	
IV.4	Lõpptoetusesaajatele muude finantstoodetena makstud abisummad (finantstoodete lõikes)	////////////////////////////////////	
IV.4.1	Toote nimetus	tekst	
IV.4.2*	Lõpptoetusesaajate koguarv liikide kaupa:	////////////////////////////////////	*
IV.4.2.1*	suurettevõtjad	number	*
IV.4.2.2*	VKEd	number	*
IV.4.2.2.1*	millest mikroettevõtjaid	number	*
IV.4.2.3*	eraisikud	number	*
IV.4.2.4*	linnaarendusprojektid	number	*
IV.4.2.5*	muu	number	*
IV.4.3	Lõpptoetusesaajatele tegelikult välja makstud summa kokku (eurodes)	number (summa)	
IV.4.3.1	millest struktuurifondide abisumma on (eurodes)	number (summa)	

IV.4.4*	Lõpptoetusesaajatele tegelikult pakutud toodete arv	number	*
IV.4.5	Haldusfondiga sõlmitud rahastamislepingu kuupäev	PP/KK/AAAA	
IV.5	Näitajad	////////////////////////////////////	
IV.5.1*	Loodud või säilitatud töökohtade arv	number	*

II lisa**Vorming 2. Haldusfondi vahenduseta rakendatud finantskorraldusvahendid (* märgistatud väljad on vabatahtlikud).**

Number	Nõutav teave/andmed	Nõutava teabe/andmete vorm	Märkused
II.A Finantskorraldusvahendeid rakendavate üksuste (nõukogu määruse (EÜ) nr 1083/2006 artikli 67 lõike 2 punkti j alapunktid i ja ii) kirjeldus ja andmed			
II.1	Halduskorraldusvahend (äriühingu nimi ja registreeritud asukoht)	tekst	
II.2	Kas kohaldatav on nõukogu määruse (EÜ) nr 1083/2006 artikli 44 esimese lõigu punkt a, b või c?	////////////////////////////////////	
	a) ettevõtjatele mõeldud finantskorraldusvahendid	valikvastus ☉ ☉ ☉	
	b) linnaarendusfondid		
	c) fondid või muud motivatsioonisüsteemid, mis annavad laene, tagastatavate investeeringute tagatised või samaväärsed vahendid energiatõhususe suurendamiseks ja taastuenergia kasutamiseks hoonetes, sealhulgas olemasolevates eluasemetes		
II.3	Lõpptoetusesaajatele finantskorraldusvahendi kaudu pakutava finantstoote liik:	////////////////////////////////////	
II.3.1	omakapital	märk kastikesse ☐	
II.3.2	laen	märk kastikesse ☐	
II.3.3	tagatis	märk kastikesse ☐	
II.3.4	muu toode (intressitoetused, garantiitasude toetused ja samaväärsed meetmed)	märk kastikesse ☐	

II.B Finantskorraldusvahendeid rakendavate üksuste (nõukogu määruse (EÜ) nr 1083/2006 artikli 67 lõike 2 punkti j alapunktid i ja ii) kirjeldus ja andmed			
II.4	Finantskorraldusvahendite haldur (äriühingu nimi, õiguslik seisund ja registreeritud asukoht)	tekst	
II.5	Finantskorraldusvahendi halduri valimine	////////////////////////////////////	
	riigihange vastavalt kohaldatavale riigihankeseadusele	valikvastus ☉ ☉ ☉	
	rahaline otsetoetus (nõukogu määruse (EÜ) nr 1083/2006 artikli 44 teise lõigu punkti b tähenduses)		
	leping otse EIP või EIFiga		
II.7	Finantskorraldusvahendi õiguslik seisund	////////////////////////////////////	
	Sõltumatu juriidiline isik, mille tegevust reguleerivad kaasrahastamises osalevate osanike või aktsionäride vahelised kokkulepped	valikvastus ☉ ☉	
	Olemasolevas finantseerimisasutuses tegutsev eraldiseisev finantseerimisüksus		
II.6	Korraldusasutusega sõlmitud rahastamislepingu kuupäev	PP/KK/AAAA	
III. Struktuurifondide toetussummad ja riikliku kaasrahastamise korras finantskorraldusvahendisse tehtud maksed (nõukogu määruse (EÜ) nr 1083/2006 artikli 67 lõike 2 punkti j alapunkt iii)			
III.1	Kõigist rakenduskavadest finantskorraldusvahendisse makstavad abisummad		
III.1.1	Rakenduskava	tekst (ühtne tunnuscode + nimi)	

III.1.2	Prioriteetne suund	tekst (nr)	
III.1.3	Osalus finantskorraldusvahendis	%	
III.2	Sellest rakenduskavast finantskorraldusvahendisse makstavad abisummad	////////////////////////////////////	
III.2.1	Struktuurifondidest eraldatud abisummad	////////////////////////////////////	
III.2.1.1*	Rahastamislepingus sätestatud Euroopa Regionaalarengu Fondist eraldatavad summad (eurodes)	number (summa)	*
III.2.1.2	Euroopa Regionaalarengu Fondist finantskorraldusvahendisse tegelikult makstud summad (eurodes)	number (summa)	
III.2.1.3*	Rahastamislepingus sätestatud Euroopa Sotsiaalfondist eraldatavad summad (eurodes)	number (summa)	*
III.2.1.4	Euroopa Sotsiaalfondist finantskorraldusvahendisse tegelikult makstud summad (eurodes)	number (summa)	
III.2.2	Riigi kaasrahastatavad summad	////////////////////////////////////	
III.2.2.1*	Rahastamislepingus sätestatud riigi avaliku sektori kaasrahastus (eurodes)	number (summa)	*
III.2.2.2	Riigi avalikust sektorist finantskorraldusvahendisse tegelikult makstud kaasrahastussummad (eurodes)	number (summa)	
III.2.2.3*	Rahastamislepingus sätestatud riigi erasektori kaasrahastus (eurodes)	number (summa)	*
III.2.2.4	Riigi erasektorist finantskorraldusvahendisse tegelikult makstud kaasrahastussummad (eurodes)	number (summa)	
III.3*	Finantskorraldusvahendisse makstud muud abisummad, mis ei pärine rakenduskavadest (eurodes)	number (summa)	*

III.4	Finantskorraldusvahendisse makstud halduskulud ja - lõivud (nõukogu määruse (EÜ) nr 1083/2006 artikli 78 lõike 6 punkti d tähenduses) (eurodes)	number (summa)	
IV. Struktuurifondide abisummad ja riikliku kaasrahastamise korras finantskorraldusvahendi poolt makstud summad (nõukogu määruse (EÜ) nr 1083/2006 artikli 67 lõike 2 punkti j alapunkt iv)			
IV.1	Lõpptoetusesaajatele laenudena eraldatud abisummad (finantstoodete lõikes)	////////////////////////////////////	
IV.1.1	Toote nimetus	tekst	
IV.1.2*	Lõpptoetusesaajate arv liikide kaupa:	////////////////////////////////////	*
IV.1.2.1*	suurettevõtjad	number	*
IV.1.2.2*	VKEd	number	*
IV.1.2.2.1*	millest mikroettevõtjaid	number	*
IV.1.2.3*	eraisikud	number	*
IV.1.2.4*	linnaarendusprojektid	number	*
IV.1.2.5*	muu	number	*
IV.1.3*	Lõpptoetusesaajatega sõlmitud laenulepingute arv	number	*
IV.1.4*	Lõpptoetusesaajatega sõlmitud laenulepingute laenusumma kokku (eurodes)	number (summa)	*
IV.1.4.1*	millest rakenduskava osa	number (summa)	*
IV.1.5	Lõpptoetusesaajatele tegelikult välja makstud laenusummad kokku (eurodes)	number (summa)	
IV.1.5.1	millest struktuurifondide abisumma on (eurodes)	number (summa)	

IV.3.1	Toote nimetus	tekst	
IV.3.2*	Lõpptoetusesaajate koguarv liikide kaupa:	////////////////////////////////////	*
IV.3.2.1*	suurettevõtjad	number	*
IV.3.2.2*	VKEd	number	*
IV.3.2.2.1*	millest mikroettevõtjaid	number	*
IV.3.2.3*	linnaarendusprojektid	number	*
IV.3.2.4*	muu	number	*
IV.3.3*	Sõlmitud lepingute kohaste investeringute arv	number	*
IV.3.4	Sõlmitud lepingute kohaste tegelike investeringute kogusumma (eurodes)	number (summa)	
IV.3.4.1	millest struktuurifondide abisumma on (eurodes)	number (summa)	
IV.4	Lõpptoetusesaajatele muude finantstoodetena makstud abisummad (finantstoodete lõikes)	////////////////////////////////////	
IV.4.1	Toote nimetus	tekst	
IV.4.2*	Lõpptoetusesaajate koguarv liikide kaupa:	////////////////////////////////////	*
IV.4.2.1*	suurettevõtjad	number	*
IV.4.2.2*	VKEd	number	*
IV.4.2.2.1*	millest mikroettevõtjaid	number	*

IV.4.2.3*	eraisikud	number	*
IV.4.2.4*	linnaarendusprojektid	number	*
IV.4.2.5*	muu	number	*
IV.4.3	Lõpptoetusesaajatele tegelikult välja makstud summa kokku (eurodes)	number (summa)	
IV.4.3.1	millest struktuurifondide abisumma on (eurodes)	number (summa)	
IV.4.4*	Lõpptoetusesaajatele tegelikult pakutud toodete arv	number	*
IV.5	Näitajad	////////////////////////////////////	
IV.5.1*	Loodud või säilitatud töökohtade arv	number	*

IV lisa

Lõpetamise suunised 2007–2013

Kokkuvõttev tabel etappidena ellu viidud (väiksema tähtsusega) projektidest
(lisada lõpparuande, kui komisjon seda nõuab)

RAKENDUSKAVA NIMI						
ÜHTNE TUNNUSKOOD						
PRIORITEET	PROJEKTI VIITENUMBER	PROJEKTI NIMI	PROJEKTI NIMI / TOETUSESAAJA NIMI	VÄLJA MAKSTUD TÕENDATUD KULUD ¹⁾ (eurodes)	LIIDU OSALUS (eurodes)	LÕPULE VIIA 2014.– 2020. AASTA RAKENDUSKAVA RAAMES ²⁾

1) Projekti jaoks tegelikult välja makstud tõendatud kulud kokku.

2) 2014.–2020. aasta rakenduskava nimi, mille alusel viiakse projekti teine etapp lõpule

V lisa

Lõpetamise suunised 2007–2013

Kokkuvõttev tabel mittetoimivatest projektidest
(lisada lõpparuande)

RAKENDUSKAVA NIMI					
ÜHTNE TUNNUSKOOD					
PRIORITEET	PROJEKTI VIITENUMBER	PROJEKTI NIMI	PROJEKTI NIMI / TOETUSESAAJA NIMI	VÄLJA MAKSTUD TÕENDATUD KULUD ¹⁾ (eurodes)	LIIDU OSALUS (eurodes)

1) Projekti jaoks tegelikult välja makstud tõendatud kulud kokku.

VI lisa

Lõpliku kontrolliaruande ja lõpetamise deklaratsiooni koostamise juhised

11. ETTEVALMISTUSED LÕPETAMISEKS

Lõpetamise ettevalmistamisel on korraldus- ja vahendusasutuste ülesanne:

- analüüsida kõigilt toetusesaajatelt laekunud lõplike kulude taotlusi kuni 2015. aasta lõpuni tekkinud kulude kohta.
- Teostada juhtimiskontrolli vastavalt üldmääruse artikli 60 punktidele a ja b ning rakendusmääruse artiklile 13, et kontrollida kulude nõuetekohasust ja rahastamiskõlblikkust.
- Tagada, et programmi lõplik kuludeklaratsioon (mis tuleb sertifitseerimisasutusele esitada aegsasti enne 31. märtsi 2017. aasta tähtaega) on ühitatud ja seda saab ühitada rakenduskava raamatupidamissüsteemi andmetega ja on olemas piisav kontrolljälg kuni lõpliku rahasaajani nii liidu kui ka riiklike fondide puhul.
- Kontrollida üle rakenduskava lõplikus kuluaruandes sisalduvad toetusesaajatele tegelikult välja makstud riigi toetused kooskõlas üldmääruse artikli 78 lõikega 1 ja artikliga 80.
- Veenduda, et täidetud on artiklis 78a sätestatud tingimused, täpsemalt seoses toetusesaajatele tehtud ettemaksetega (riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 (varem asutamislepingu artikkel 87) lõike 1 tähenduses) ja seoses finantskorraldusvahenditega (nagu on määratletud üldmääruse artiklis 44).
- veenduda, et korrigeeritud on kõik alltooduga seotud vead / eeskirjade eiramised:
  - eespool nimetatud sätete kohased juhtimiskontrollid;
  - süsteemide auditeerimine auditeerimisasutuse poolt ning tegevusauditid rakendusmääruse artikli 16 alusel;
  - sertifitseerimisasutuse kontrollimised;
  - teiste riigisiseste organite korraldatud auditid;
  - Euroopa Komisjoni korraldatud auditid;
  - Euroopa Kontrollikoja korraldatud auditid;

Tuleb silmas pidada, et paljud eeltoodud punktid on seotud ülesannetega, mida tuleb rakenduskavade elluviimise ajal korrapäraselt teostada.

Lõpetamise ettevalmistamisel on sertifitseerimisasutuse ülesanne:

- koostada maksetaotlused lõppmaksete tegemiseks ja kuluaruanded kooskõlas üldmääruse artikliga 78;
- tagada piisav info korraldusasutuselt, et oleks võimalik kinnitada deklareeritud summade õigsust, nõuetekohasust ja rahastamiskõlblikkust;

- tagada üldmääruse artikli 61 punktide b–f täitmine, täpsemalt tagasinõudmisele kuuluvate summade maksmine Euroopa Liidu eelarvesse enne rakenduskava lõpetamist või arvessevõtmine lõplikus kuluaruandes;
- tagada kõigi vigade / eeskirjade eiramiste korrigeerimine ja auditite tulemuste ning soovitude täielik rakendamine;
- nõuda vajadusel lisateavet ja/või korraldada ise kontrollimisi;
- koostada lõpparuanne tagasi võetud ja tagasi nõutud summade, pooleli olevate tagasinõudmiste ja lootusetute summade kohta, mis tuleb esitada 31. märtsiks 2017 kooskõlas rakendusmääruse artikli 20 lõikega 2 ja XI lisaga.
- oluline on esitada maksetaotlused lõppmaksete tegemiseks ja kuluaruanded auditeerimisasutusele piisavalt varakult (vähemalt kolm kuud enne 31. märtsi 2017. aasta tähtaega), et jätta nimetatud asutusele aega lõpetamise deklaratsiooni menetlemiseks;²⁹
- koostada kuluaruanne finantskorraldusvahendite ja riigiabi kohta kooskõlas üldmääruse artikliga 78a.

Lõpetamise menetluse raames on auditeerimisasutuse ülesanne:

- veenduda, et korraldus-, vahendus- ja sertifitseerimisasutused on lõpetamise ettevalmistamisel järginud kõiki eespool määratletud nõudeid;
- tagada piisav usaldusväärne teave korraldus-, vahendus- ja sertifitseerimisasutustelt, mis võimaldab esitada arvamust selle kohta, kas lõplik kuluaruanne kajastab kõigis olulistest aspektides õiglaselt rakenduskava väljamakseid; kas maksetaotlus liidu osaluse lõppmakse tegemiseks on kehtiv ning kas lõplikus kuluaruandes osutatud toimingud on õigus- ja korrapärased;
- veenduda, et korrigeeritud on kõik alltooduga seotud vead / eeskirjade eiramised:
  - eespool nimetatud sätete kohased juhtimiskontrollid;
  - toimingute auditeerimine vastavalt rakendusmääruse artiklile 16;
  - teiste riigisiseste organite korraldatud auditid;
  - Euroopa Komisjoni korraldatud auditid;
  - Euroopa Kontrollikoja korraldatud auditid;
- tagada, et kõiki auditeerimisasutuse tuvastatud vigu toimingute auditeerimisel analüüsitakse kooskõlas komisjoni juhustega iga-aastaste kontrolliaruannetes sisalduvate vigade käsitlemise kohta³⁰. Eelkõige järgmise puhul: „*Süsteematacilise eeskirjade eiramise korral laiendab liikmesriik uuringuid, et need hõlmaksid kõiki toiminguid, mida eeskirjade eiramine mõjutada võib*”³¹;

²⁹ Lõpparuanne tagasi võetud ja tagasi nõutud summade, pooleli olevate tagasinõudmiste ja lootusetute summade kohta koostatakse 2017. aasta alguses. Igal juhul tuleb see esitada auditeerimisasutusele õigeaegselt, et viimasel oleks võimalik teostada vajalikke täiendavaid kontrollimisi.

³⁰ COCOFi teatis nr 11-0041-01-EN, 7.12.2011.

³¹ Üldmääruse artikli 98 lõige 4.

- veenduda, et sertifitseerimisasutus on täitnud kõiki üldmääruse artikli 61 punktides b–f sätestatud tingimusi, täpsemalt tagasinõudmisele kuuluvate summade tegelik mahaarvamine enne rakenduskava lõpetamist;
- veenduda, et sertifitseerimisasutus on koostanud lõpparuande tagasi võetud ja tagasi nõutud summade, pooleli olevate tagasinõudmiste ja lootusetute summade kohta kooskõlas rakendusmääruse artikli 20 lõikega 2 ja XI lisaga. Auditeerimisasutus kontrollib, kas aruandes sisalduvad andmed langevad kokku sertifitseerimisasutuse süsteemis antud andmetega ning kas osutatud on vigadele, mille suhtes kohaldatakse kuni lõpetamiseni finantskorrektsiooni. Lõplik kontrolliaruanne sisaldab auditeerimisasutuse asjaomaseid kontrollitulemusi ja järeldust rakendusmääruse artikli 20 lõike 2 kohase sertifitseerimisasutuse aruande usaldusväärsuse ja täielikkuse kohta. Kui lõpparuanne tagasi võetud ja tagasi nõutud summade, pooleli olevate tagasinõudmiste ja lootusetute summade kohta ei ole auditeerimisasutuse arvates usaldusväärne ja/või täielik, peetakse seda juhtimis- ja kontrollisüsteemi oluliseks puudujäägiks, mille suhtes võidakse kohaldada finantskorrektsioone;
- lõpliku kuluaruande ja lõppmakse taotluse puhul tuleb kontrollida iseäranis järgmist:
  - dokumentide korrektset esitamist;
  - arvutuste õigsust;
  - lõpparuande ning korraldus- ja vahendusasutuste deklaratsioonide ühtivust;
  - vastavust viimase jõus oleva otsuse asjaomastele finantstabelitele;
  - finantsinfo, sealhulgas eeskirjade eiramise info vastavust rakenduskava lõpetamise lõpparuandes.
  - tagasi võetud ja tagasi nõutud summade, pooleli olevate tagasinõudmiste ja lootusetute summade aruannetes esitatud tagasi võetud ja tagasi nõutud summasid kajastavate mahaarvamiste korrektne kohaldamine (rakendusmääruse XI lisa);
- kontrollida, et kuluaruanne sisaldaks lisa finantskorraldusvahendite ja riigiabi kohta, nagu on nähtud ette üldmääruse artikliga 78a.

Lõplikus kontrolliaruandes kirjeldab auditeerimisasutus eespool nimetatud aspektide suhtes tehtud tööd ning võtab arvesse järgmist.

- Kui auditeerimisasutus tugineb süsteemide või toimingute auditi läbiviimiseks riigi mõne muu organi tööle, peab auditeerimisasutus pidama selle organi töö kvaliteeti usaldusväärseks ning see peab olema selgelt sätestatud lõplikus kontrolliaruandes. Kui auditeerimisasutusel nimetatud veendumus puudub, tuleb lõpparuandes esitada meetmed probleemi lahendamiseks ja järeldus selle kohta, kas see annab auditeerimisasutusele piisava kinnituse, et auditeerimine on toimunud kooskõlas ELi ja liikmesriikide eeskirjadega ja rahvusvaheliselt kokku lepitud auditeerimisstandarditega.
- Lõplik kontrolliaruanne sisaldab teavet eeskirjade rikkumise suhtes võetavate järelemeetmete kohta.
- Lõplik kontrolliaruanne sisaldab kavade (ja fondide, kui on kohaldatav) lõikes järgmist:
  - iga-aastastes kontrolliaruannetes prognoositud aastased veamäärad kokku (või läbivaadatud veamäär 2015. aasta kontrolliaruande puhul, kui on) (deklareeritud kulude ja valimiauditite tabeli veerg D);

- ajavahemikus 1. juuli 2015 kuni 31. detsember 2016 läbi viidud toimingute auditite põhjal prognoositud aastane veamäär; kusjuures auditid hõlmavad 2015. ja 2016. aastal deklareeritud kulusid (veerg D);
  - aastariski mõõtmise (veerg E) järgmise põhjal: prognoositud aastase veamäära (iga-aastases kontrolliaruandes esitatud kujul) kohaldamine elanikkonnale; või ii) prognoositud aastase veamäära või komisjoniga hindamise tulemusel kokku lepitud ühtse määra kohaldamine;
  - iga-aastaselt auditeeritavad muud kulud (veerg H), näiteks muu kui võrdlusaasta lisavalimiga ja juhusliku valimiga seotud kulud või eeskirjade eiramisega seotud kulud (veerg I);
  - kõik toetusesaajate makstud kogukulude alusel liikmesriigi kohaldatud finantskorrektsioonid (liikmesriigi poolt rakendusmääruse XI lisa kohaselt esitatud tagasi võetud ja tagasi nõutud summad) kokku (veerg F);
  - iga võrdlusaasta jääkriski summa (veerg G), mis tekib kõigi eelmises punktis (veerg F) nimetatud finantskorrektsioonide mahaarvamisel mõõdetud riskist (veerg E);
  - jääkriski määr lõpetamise ajal, mis saadakse aastase jääkriski summade jagamisel lõpetamisel deklareeritud kogukuluga. ($K = G/A$)
- Auditeerimisasutus võtab lõpetamise deklaratsioonile lisatava järeldusotsuse koostamisel arvesse komisjoni suuniseid iga-aastaste kontrolliaruannetes sisalduvate vigade käsitlemise kohta. Iseäranis tähendab see seda, et auditeerimisasutus võib esitada märkusteta järeldusotsuse juhul, kui jääkriski määr on lõpetamise ajal väiksem kui olulisuse piirmäär (2 % deklareeritud kuludest). Märkustega järeldusotsus on asjakohane, kui nimetatud riskimäär on 2 % või suurem, välja arvatud juhul, kui liikmesriik võtab enne lõpetamise deklaratsiooni esitamist komisjonile asjaomase riskimäära alusel juhiste jaotises 5.3 ja 5.4 osutatud korrigeerimismeetmeid³².
  - Alljärgnevalt on antud tabel deklareeritud kulude ja valimiauditite kohta, mis tuleb esitada lõpliku kontrolliaruande punktis 9.

³²

Märkusteta järeldusotsuse saamiseks peavad võetavad korrigeerimismeetmed tagama, et jääkriski määr on väiksem kui olulisuse piirmäär.

TABEL DEKLAREERITUD KULUDE JA VALIMIAUDITITE KOHTA.

Võrdlusaasta	Fond	Viide (ühtne tunnuskood)	Rakenduskaava	Võrdlusaastal deklareeritud kulu (A)	Võrdlusaasta kuld, mida on auditeeritud juhusliku valimi alusel (B)		Juhuslikus valimis esinenud ja eeskirjade eiramisega seotud kulude suurus ja protsent (veamäär) ^[33] (C)		Prognoositud koguvea määr ^[34] (D)	Riski mõõtmine ^[35] (E)	toetusesaajate makstud kogukulude alusel liikmesriikide kohaldatavad finantskorrektsioonid ^[36] (F)	Jääkriski määr (G= E-F)	Muud auditeeritud kulud (H) ^[37]	Eeskirjade eiramisega seotud kulude summa muude auditeeritud kulude puhul (I)	Auditeeritud kumulatiivsete kogukulude ^[38] osakaal deklareeritud kumulatiivsetes kogukuludes (J) = [(B)+(H)]/A
					Summa ^[39]	% ^[40]	Summa	%							
2007															
	ERF	2007xx1													
	ERF	2007xx2													
2007. aasta vahesumma (ühe ja sama fondi ühtne süsteem)															
2008															
	ERF	2007xx3													
	Ühtekuuluvusfond	2007xx3													
2008. aasta vahesumma (eri fondide ühtne süsteem)															

³³ Juhul kui juhuslik valim hõlmab rohkem kui ühte fondi või kava, tuleb eeskirjade eiramisega seotud kulude suuruse ja protsendi (veamäär) teave esitada kogu valimi kohta, mitte kava või fondi tasandil.

³⁴ Prognoositud koguvea määr mõistet on selgitatud valimit käsitlevate komisjoni suuniste jaotises 4.4 (COCOFi teatis nr 08-0021-03_EN, 4.4.2013).

³⁵ Aastariski mõõtmine (veerg E) järgmise põhjal: i) prognoositud aastase veamäär (iga-aastases kontrolliaruandes esitatud kujul) kohaldamine elanikkonnale või ii) prognoositud aastase veamäär või komisjoniga hindamise tulemusel kokku lepitud ühtse määra kohaldamine.

³⁶ Veeru F kogusumma peab ühtima tagasi võetud ja tagasi nõutud summadega, mille on liikmesriik esitanud rakendusmääruse lisa XI alusel.

³⁷ Lisa- ja juhusliku valimi kulud muude kui võrdlusaastate kohta (täpsemad juhised COCOFi 18. veebruari 2009. aasta teatises nr 09-0004-01-EN iga-aastaste kontrolliaruannete ja järeldusotsuste kohta).

³⁸ Sisaldab nii juhusliku valimi kui ka muid auditeeritud kulusid.

³⁹ Auditeeritud kulud kokku.

⁴⁰ Auditeeritud kulude osakaal võrrelduna komisjonile võrdlusaastal deklareeritud kuludega.

...															
2016															
KOKKU ^[41]															
Jääkriski määr lõpetamisel															
(K) = (G)/(A)															

---

⁴¹ Veerus A esitatud aastapõhised summad peavad olema võrdsed tabelis 9 esitatud vastavas iga-aastases kontrolliaruandes esitatud summadega. Veeru A kogusumma peab olema võrdne lõpetamisel esitatava sertifikaadi, kuluaruande ja lõppmakse taotluse kogusummaga.

VII lisa

Lõpetamise suunised 2007–2013

Kokkuvõttev tabel peatatud projektidest
(lisada lõpparuandele)

RAKENDUSKAVA NIMI							
ÜHTNE TUNNUSKOOD							
PRIORITEET	PROJEKTI VIITENUMBER	PROJEKTI NIMI	PROJEKTI NIMI / TOETUSESAAJA NIMI	TOETUSESAAJA MAKSTUD RAHASTAMISKÕLBLIKUD KULUD ¹⁾ (eurodes)	LIIDU OSALUS ²⁾ (eurodes)	HALDUSMENETLUSE TÕTTU PEATATUD PROJEKTID*	KOHTUMENETLUSE TÕTTU PEATATUD PROJEKTID*

1) Projekti jaoks tegelikult välja makstud tõendatud kulud kokku.

* Märkida vastavasse veergu X

2) Saadud, kohaldades toetusesaaja makstud rahastamiskõlblike kulude suhtes prioriteedi kaasrahastamise määra

VIII lisa

Lõpetamise suunised 2007–2013

Näide arvutamise kohta mitme eesmärgiga rakenduskavade puhul rakenduskava ja prioriteetse suuna tasandil

Lõpetamine 2007–2013

Näidis mitme eesmärgiga rakenduskava kohta

Rahastamiskava								Lõplik kuluaruanne		Arvutamine prioriteetse suuna tasandil			Arvutamine rakenduskava tasandil	
Prioriteet	Rahastamiskõlblikud kulud kokku	EL (fondide toetus)	Riigi toetus	Riigi avalik sektor	Riigi erasektor (*)	Avalik sektor kokku	Kaasrahastamise määr	Kulud kokku	Avaliku sektori toetus	Fondide toetuse arvutamine (1)	Paindlikkuse määr	Prioriteedi tasandil säilitatud summa (2)	Avaliku sektori toetuse ülemmäär (3)	Fondide toetuse ülemmäär (4)
	$A = B + (z)$	B	$(z) = (x) + (y)$	(x)	(y)	P / T	C=B/A	D	E	$F=C*D$ või $C*E$	$H=B+B*10\%$	$J=\min(F,H)$	$K=\min(J,E)$	$L=\min(K,B)$
Prioriteet 1	95 000	81 000	14 000	14 000	0	P	85%	100 000	100 000	85 263	89 100	85 263		
Prioriteet 2	60 000	45 000	15 000	15 000	0	P	75%	54 000	54 000	40 500	49 500	40 500		
Prioriteet 3	61 000	52 000	9 000	9 000	0	P	85%	64 000	64 000	54 557	57 200	54 577		
Eesmärk COM	216 000	178 000	38 000	38 000	0			218 000	218 000	180 321	195 800	180 321	180 321	178 000
Eesmärk 4	800	600	200	150	50	T	75%	720	580	540	660	540		
Eesmärk 5	7 000	6 000	1 000	800	200	T	86%	8 000	6 200	6 857	6 600	6 600		
Eesmärk 6	27 000	20 000	7 000	5 000	2 000	T	74%	24 000	19 200	17 778	22 000	17 778		
Eesmärk CONV	34 800	26 600	8 200	5 950	2 250			32 720	25 980	25 175	29 260	24 918	24 918	24 918
Rakenduskava	250 800	204 600	46 200	43 950	2 250			250 720	243 980				Lõplik tulemus rakenduskava tasandil 202 918	

(*) Tuleb märkida juhul, kui prioriteetse suuna puhul esitatakse kogukulud

(1) Summat, mis saadakse deklareeritud rahastamiskõlblike kulude suhtes viimase kehtiva rahastamiskava alusel kehtestatud kaasrahastamise määra kohaldades

(2) Fondide toetuse ülemmäär on sätestatud rakenduskava heakskiitmist käsitlevas komisjoni otsuses, suurendatud 10%

(3) Deklareeritud avaliku sektori toetuse ülemmäär

(4) Igast fondist rakenduskavale ettenähtud toetuse ülemmäär kooskõlas rakenduskava heakskiitmist käsitleva komisjoni otsusega